

TAO-gráf

2013. tavasz

*Jelentés a támogatási rendszer
eddigyi eredményeiről*

Tartalom

---

1. A magyar futball „láttelele” a TAO-program indulásakor	4
2. Fejlesztési koncepció, kitűzött célok	8
3. Jogszabályi háttér	12
4. A TAO-forrás felhasználási területei	16
5. A TAO támogatási program első két évének statisztikái	22
6. A TAO-program jelentősége, eredmények	38
7. Nemzetközi kitekintés	42
8. A támogatási rendszer első két évének tapasztalatai	44

Előszó

A magyar labdarúgás évszázados történelme során számos alkalommal szerzett dicsőséget a nemzetnek, és vált az ország legnépszerűbb sportágán túl jelentős társadalomformáló tényezővé. A futball hagyományait hazánkban jól mutatja, hogy a magyar válogatott háromszor nyert olimpiai aranyérmet, a világbajnokságokon szerzett érmek örökranglistáján még mindig a legjobb tíz csapat közé tartozik, valamint a mai napig tart egy 1950–1954 közötti, páratlan veretlenségi rekordot. Az elmúlt két évtizedben azonban a sportágat már – néhány biztató eredmény mellett – alapvetően a világ élmezőnyétől való leszakadás jellemezte. Ebben a helyzetben kell a labdarúgásnak megteremtenie azokat az alapokat, amelyek

hosszú távon biztosítani képesek, hogy a magyar futball a történelmi hagyományokhoz újra méltó legyen.

Mivel hiányoznak a megfelelő infrastrukturális feltételek, a grundok és iskolai pályák, a mai gyerekek számára sok esetben a lehetőség sem adott ahhoz, hogy szabadidejükben sportoljanak, így egyre rosszabb a fiatalok erőnléte és egészségi állapota is. A még mindig legnépszerűbb sportnak számító labdarúgásnak kiemelt szerepe kell, hogy legyen abban, hogy ez a tendencia megváltozzon, egy sportosabb és egészségesebb ország újra közös sportsikereknek örülhessen, s ezáltal is erősödjön a társadalom összetartozásának érzése.

A Magyar Labdarúgó Szövetség a fenti célok megvalósítására 2011-ben, az érintettek széles körének bevonásával, tízéves időtávra vonatkozó, átfogó stratégiát dolgozott ki. A stratégia rendszerben, egymásra épülő lépésekben, következetes munkában és fokozatos fejlődésben gondolkodik.

A stratégia megvalósításának finanszírozási hátterét elsősorban a látvány-csapatsportok támogatásához kapcsolódóan 2011 júliusa óta igénybe vehető társasági nyereségadó (TAO) kedvezmény biztosítja. Ez a forrás a hazai futball korábbi lehetőségeit figyelembe véve mindenképpen jelentősnek mondható, ugyanakkor a világ fejlettebb futballkultúrájú

országokban számos esetben egy-egy egyesület működési bevételei is meghaladják ennek teljes éves összegét.

A program már a bevezetése utáni első két évben száznál több új futballpálya megépítését, számos pálya és kiszolgálólétesítmény modernizálását, az utánpótlás-nevelés körülményeinek lényeges javulását és a labdarúgás tömegbázisának szélesedését tette lehetővé. Bár a kezdeti eredmények biztatóak, a kitűzött célok elérésében valódi áttörést és sikert csak a program következetes folytatása hozhat.

Kiadványunk bemutatja azt a társadalmi, gazdasági, valamint sportszakmai környezetet, illetve célokat, amelyek ismeretében, Magyarország fejlődését szem előtt tartva, a törvényalkotók a TAO támogatási program bevezetése mellett döntöttek. Beszámolunk továbbá a TAO támogatási kérelmek elbírálásának szempontrendszeréről, a források felhasználásának területeiről, valamint összefoglaljuk a kezdeti tapasztalatokat, amelyekből okulva a program a jövőben még eredményesebben tud majd működni.

Reményeink szerint e füzet labdarúgóknak, sportvezetőknek, a sportszerető közvéleménynek és a társadalom egyéb szereplőinek egyaránt érdekes olvasmányul szolgál.

Dr. Csányi Sándor,
a Magyar Labdarúgó Szövetség elnöke

**A magyar futball „látlelete”
a TAO-program indulásakor**

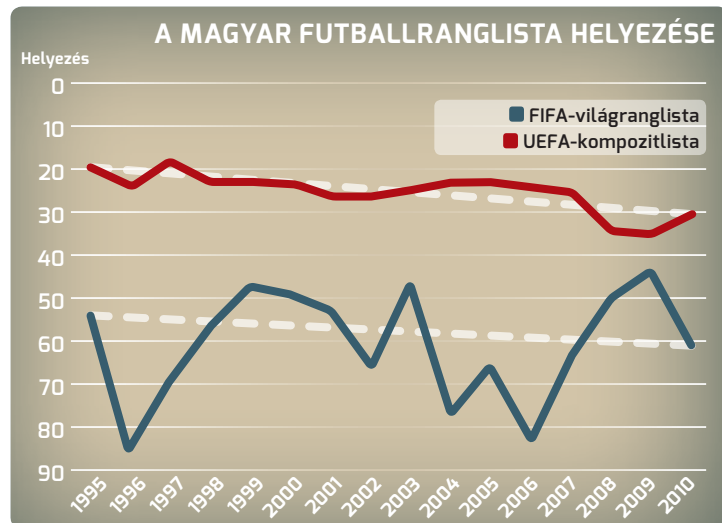
A Magyar Labdarúgó Szövetség 2011-ben tíz-éves időszakra vonatkozó átfogó stratégiát készített a labdarúgás fejlesztésére. A program elkészítésekor a magyar labdarúgást az alábbi negatív tendenciák jellemezték:

Sikertelenség

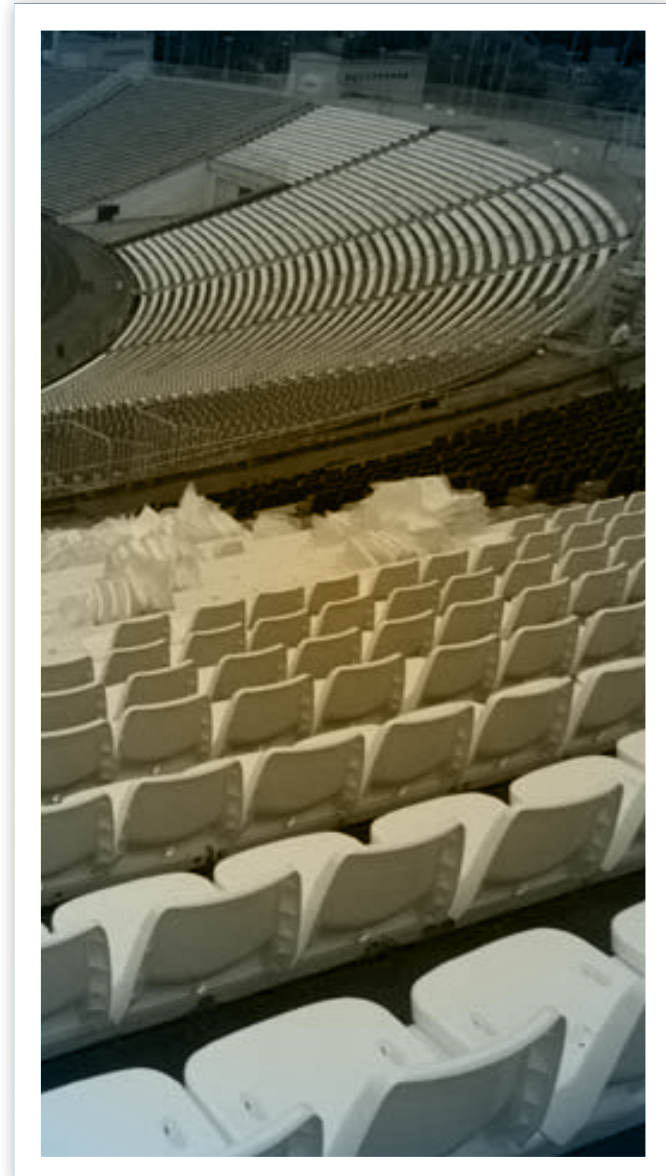
Magyarország 2010 júliusában a 62. helyen állt a FIFA világranglistán, mely az európai csapatok között a 24. helyet jelentette az ország számára. Az elsősorban klubcsapatok eredményét tükröző UEFA-kompozitlista alapján Magyarország a 32. volt, amely jól mutatja klubcsapataink sikertelen szereplését az európai kupákban.

Tömegbázis elvesztése, érdektelenség

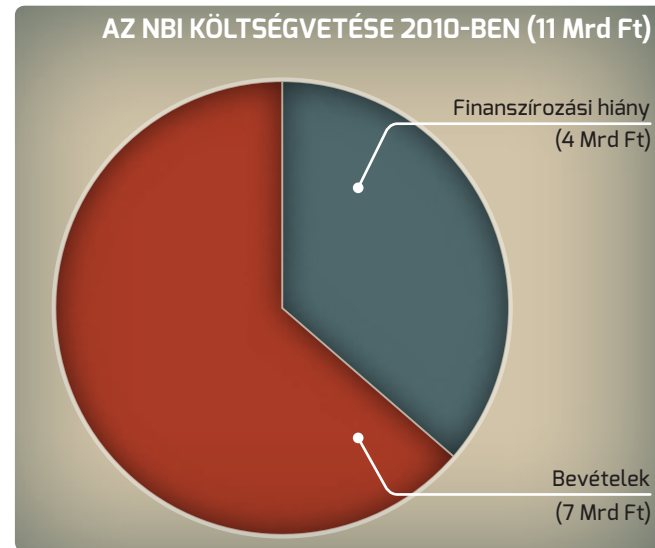
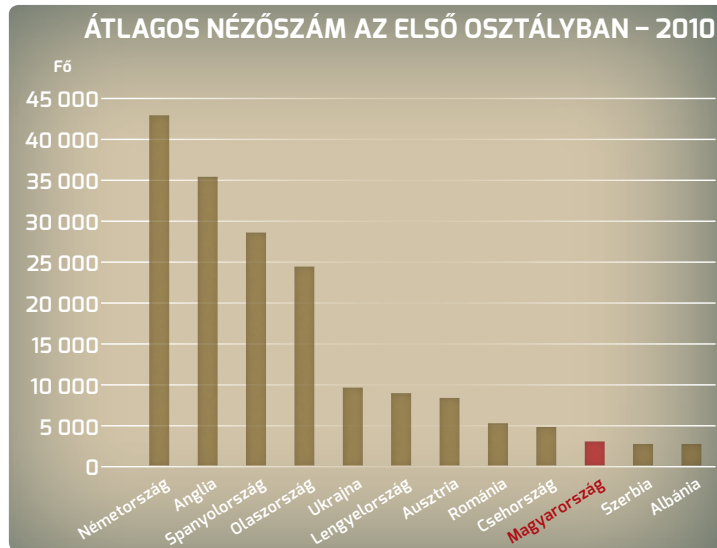
Magyarországon nagyon kevés volt az igazolt labdarúgó, a gyermekek között kevés volt a regisztrált játékos, így kicsi volt az utánpótlás-nevelés alapja, a tehetségek egy része be sem került a rendszerbe. Az első osztályú bajnoki mérkőzések iránti érdeklődést folyamatosan csökkenő trend jellemezte, a 2010/2011-es szezonban az átlagos nézőszám 2600 fő volt. A nézőszám még annál is alacsonyabb volt, mint ami a nemzetközi ranglistákon elfoglalt helyezésünkből következne.

Nagyon kevés volt az igazolt labdarúgó, a gyermekek között kevés volt a regisztrált játékos, így kicsi volt az utánpótlás-nevelés alapja, a tehetségek egy része be sem került a rendszerbe.

A magyar futball „láttelele” a TAO-program indulásakor

A csapatok költségei között a beruházással, infrastruktúra-fejlesztéssel és utánpótlás-neveléssel kapcsolatos összeg minimális volt.

A nézőszám még annál is alacsonyabb volt, mint ami a nemzetközi ranglistákon elfoglalt helyezésünkből következne.

Általános forráshiány

2010-ben, a TAO támogatási konstrukció bevezetése előtti utolsó évben, az NBI bevételei (a játékostranszfer és nemzetközi kupa bevételei nélkül) 5,5 milliárd forintot, költségei pedig 11 milliárd forintot tettek ki. A keletkezett finanszírozási hiányt valamelyest enyhítette a játékos-transzferek eredménye és a nemzetközi kupaszereplés bevétele. Az önfenntartási képesség hiánya miatt az az összeg, amelyet az NBI-es klubok tulajdonosi körének kellett előteremtenie körülbelül évi 4 milliárd forint volt. A csapatok költségei között a beruházással,

infrastruktúra-fejlesztéssel és utánpótlás-neveléssel kapcsolatos ráfordítások minimálisak voltak.

Az NBI bevétele, Magyarország népességét és gazdasági potenciálját figyelembe véve, jelentősen elmaradt a hasonló országok benchmark adatai alapján elvárható bevételtől.*

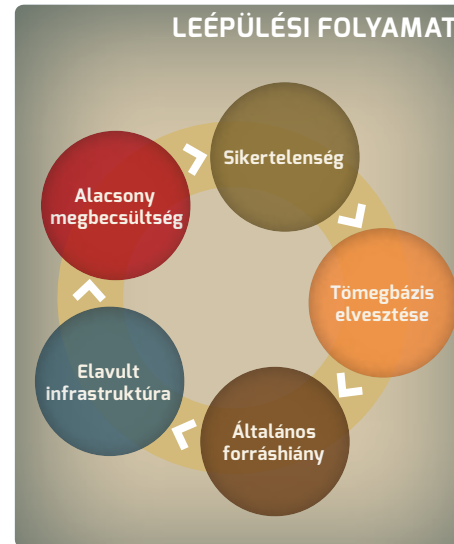
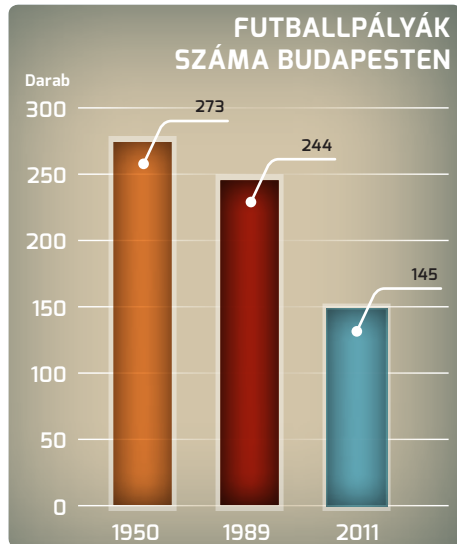
Elavult és leromlott infrastruktúra

Az elmúlt évtizedek során számos futballpálya és kapcsolódó létesítmény

tűnt el. Megszűntek a grundok, nincs elegendő pálya a gyermek- és amatőr futball szolgálatában. Országosan is jellemző adat, hogy míg 1989-ben Budapesten 244 futballpályát regisztráltak, ez a szám 2011-re 145-re csökkent. A még meglévő futballpályák és egyéb infrastrukturális létesítmények elöregedtek, a stadionok átlagéletkora közel 40 év. Komolyabb fejlesztések évtizedek óta nem történtek, a pályák talaja nem fűtethető, emiatt rövidebb a szezon. A modern biztonsági rendszerek hiányoznak, a sok botrány miatt a nézők jelentős része elpártolt a labdarúgástól.

*Benchmark országok: Görögország, Dánia, Belgium, Svájc, Ausztria, Horvátország, Csehország, Románia, Svédország és Szlovákia

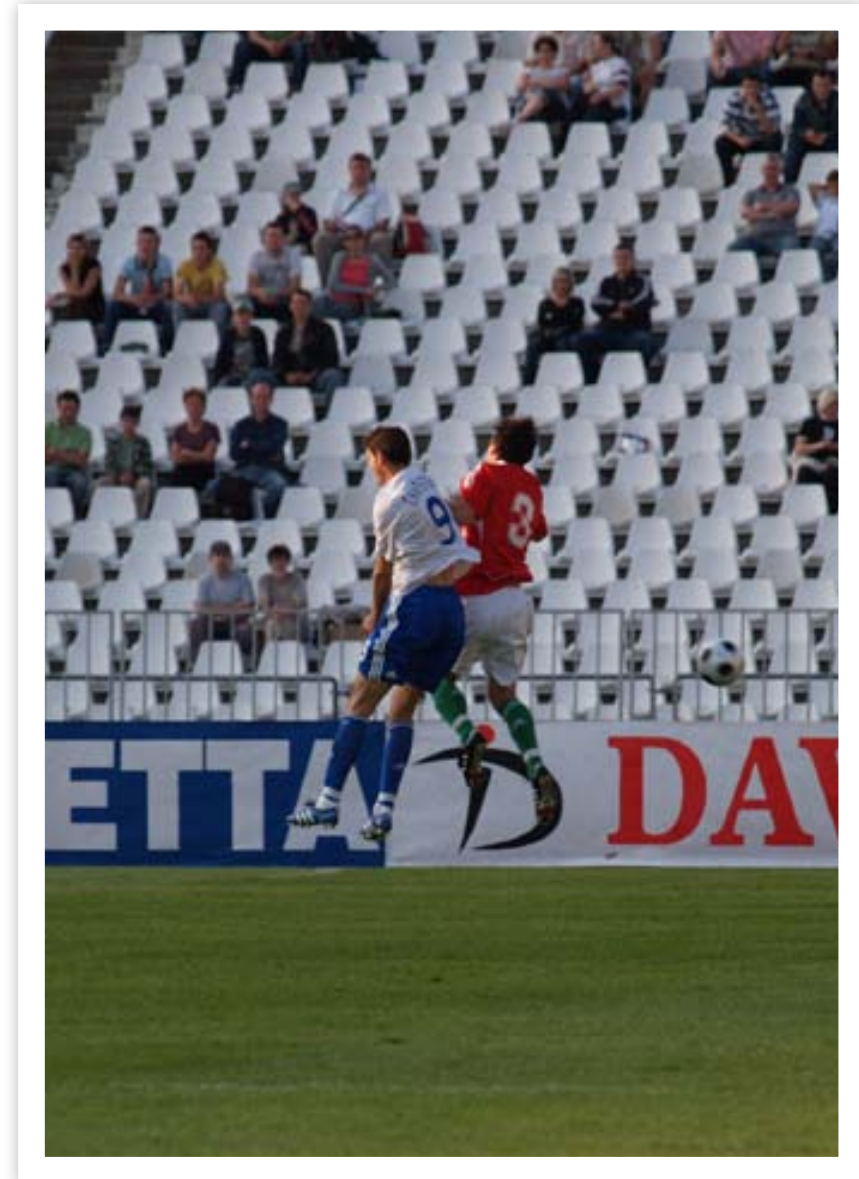

Megszűntek a grundok, nincs elegendő pálya a gyermek- és amatőr futball szolgálatában. A még meglévő futballpályák és egyéb infrastrukturális létesítmények előregedtek, a stadionok átlagéletkora közel 40 év.

Alacsony megbecsülés, vonzerő

A fent bemutatottak hatására a társadalomban a labdarúgásról alkotott kép negatívvá vált, amely a tovább csökkenő tömegbázison, illetve az egyre szerényebb finanszírozási és infrastrukturális feltételeken keresztül fokozatos leépülést okozott.

**Fejlesztési koncepció,
kitűzött célok**

A magyar futball újbóli felemelkedésének, illetve egy egészségesebb és sikere-
sebb társadalom megteremtésének ví-
ziójával a Magyar Labdarúgó Szövetség
a 2011–2020-as időszakra elkészített stra-
tégiájában a következő főbb célokat fo-
galmazta meg:

Tömegesítés

A program legfontosabb célja annak elő-
segítése, hogy a testmozgás a társadalom
széles rétegei körében beépüljön az em-
berek mindennapi tevékenységébe. Eb-
ben a labdarúgásnak vezető szerepet kell
vállalnia. A tömeges mozgósítása, a gyer-
mekek, lányok és nők bevonása a futball
vérkeringésébe éppúgy szükséges, mint
az iskolai és amatőr labdarúgás erősítése,
valamint az igazolt labdarúgók számának
jelentős emelése. A tömegesítési cél el-
érésének alapvető feltétele a futball nép-
szerűségének javítása, a tárgyi és szemé-
lyi feltételek biztosítása, a versenyztetés
színvonalas megszervezése és anyagi tá-
mogatása, illetve a javuló eredményesség.

Utánpótlás-fejlesztés

Az MLSZ célja, hogy hatékony tehetség-
kiválasztás és -nevelés révén, a fiatal já-
tékosok számát jelentősen megnövelve,
gondoskodjon a megfelelő utánpótlás-
bázis kialakításáról. Az MLSZ feladata

ebben egyrészt a koordináció a Szövet-
ség, a megyei szervezetek, a klubok és az
iskolák között, másrészt, hogy figyeljen
a tehetséges játékosokra, és felügyel-
je, hogy ők megfelelő játéklehetőség-
hez jussanak a felnőtt élcsapatokban.
Kiemelt cél a Bozsik-program kiterjesz-
tése és az akadémiai program hatékony
működtetése. A felkészült utánpótlás-
edzők számára egzisztenciálisan is von-
zóvá kell tenni ezt a pályát.

Infrastruktúra-fejlesztés

Az ország futball-infrastruktúrájának
fejlesztése, a pályák, grundok, műfüves

A program legfontosabb célja annak
elősegítése, hogy a testmozgás
a társadalom széles rétegei körében
beépüljön az emberek mindennapi
tevékenységébe.

és fűthető talajú, modern stadionok épí-
tése elengedhetetlenül szükséges a ki-
tűzött sportszakmai és egészségnevelési
célok eléréséhez. Az infrastruktúra-fej-
lesztés hosszú távon hozzájárul ahhoz,
hogy a magyar labdarúgás presztízse

Fejlesztési koncepció, kitűzött célok

és bevételei növekedjenek, színvonala pedig közelítsen a világ élmezőnyéhez. Fontos, hogy a tömegek és az utánpótlás számára is olyan komfortos, télen is használható edzőkomplexumok jöjjenek létre, ahol a sportnak a hiányos infrastruktúra már nem korlátja.

Társadalmi célok

A stratégia megvalósulása esetén a magyar társadalom a sport és a labdarúgás révén egészségesebbé válhat. A közösségi és családi programok segítségével a társadalmi kötődések erősödhetnek, tömegméretekben megismerve az együttes játék örömeit. A futball elterjedése abban is segít, hogy a fiatalok értelmes

és egészséges tevékenységgel töltsék szabadidejüket, csökkenjen a bűnözés, a hátrányos helyzetűek részére pedig fel-emelkedési lehetőséget kínál. A sporttelmények segítenek eggyé kovácsolni a társadalmat, nemzeti öntudatot ébresztve a szélesebb rétegekben is.

Forrásbevonás, gazdasági önfenntartás

A fenti célkitűzések csak a pénzügyi források jelentős bővülése mellett valósíthatók meg. A működési finanszírozás magasabb színvonalra emelése a program szervezeti és humán feltételeit biztosítja, e mellett azonban jelentkezik egy egyszeri infrastrukturális beruházási igény is.

A stratégiai célok megvalósulása középtávon biztosítja majd az üzleti alapú bevételek növekedését és a sportág önfenntartó képességének kialakulását. Ennek megalapozásához azonban jelentős egyszeri fejlesztésekre, átalakításokra van szükség.

A források bővülésére három lehetséges mód látszik:

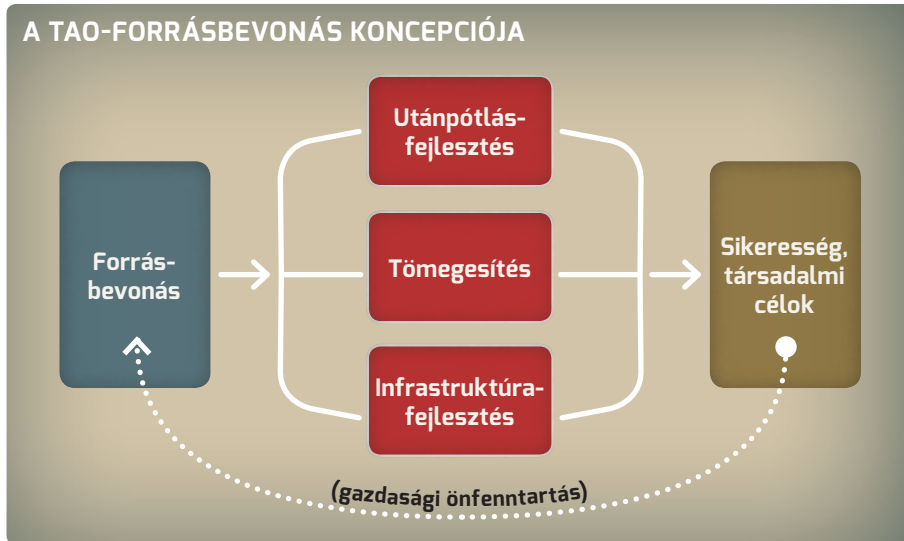
1) Költséghatékonyabb gazdálkodás

A felesleges költségek megtakarításával felszabaduló források hasznosabb területekre csoportosíthatók át. A hatékonyabb gazdálkodás megteremtése a kluboknál mindenképpen kívánatos, kizárólag ettől azonban gyökeres fordulat a sportág helyzetében nem várható.

2) Üzleti alapú bevételek növelése

A magyar labdarúgás üzleti alapú bevételei jelentősen elmaradnak a Magyarországhoz hasonló népességű országok gazdasági erejét

is figyelembe véve kalkulált lehetőségektől. Az Ernst & Young 2010-es évre készített összehasonlító tanulmánya szerint, ha a jegybevétel, közvetítési bevétel, reklámbevétel és játékostranszferokból származó bevételek elérnék a benchmark országok adatai alapján kalkulált szintet, az egyensúlyi gazdálkodás mellett, a 2010-es költségszint 70%-os emelkedését tenné lehetővé. A stratégiai célok megvalósulása középtávon biztosítja majd az üzleti alapú bevételek növekedését és a sportág öfenntartó képességének kialakulását. Ennek megalapozásához azonban

jelentős egyszeri fejlesztésekre, átalakításokra van szükség.

3) TAO-forrás

Az MLSZ stratégiájához kapcsolódó legfontosabb forrást az Országgyűlés 2011. évi törvénymódosítása biztosítja, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozások sportszervezeteket vagy a labdarúgó szövetséget adókedvezmény igénybevétele mellett támogassák. A törvényhozó ezzel a forrással az MLSZ stratégiai céljaiban megfogalmazott tömegesítést, utánpótlásképzést és infrastrukturális fejlesztéseket kívánja elindítani, támogatni.

Zákányon 24 év szünet után virágzik a foci

A Somogy megyei Zákányon emberemlékezet óta nem volt annyira népszerű a helyi futballklub, mint manapság. A fociörület érthető, a csapat első a megyei negyedosztályban.

Nem volt mindig ekkora futball-láz Zákányon, a nyolcvanas évek közepén a helyi csapatot támogató MÁV bedobta a törölközőt, szétszéledt a csapat, a klub 24 évig tartó Csipkerózsika-álomba kényszerült. Közel negyed évszázad szünet után néhány vállalkozó kedvű futballbarát indította újra a zákányi focit, 2012-ben pedig komolyabbra fordult a projekt: a klub benevezett a megyei bajnokságba. Rövid idő alatt remek csapat alakult ki a településen, szeretik is a helyiek, előfordul, hogy egy-egy hazai

zákányi focinak, jönnek az eredmények, ilyen helyre szívesen igazolnak a focisták. Az egyesület már a jövőre is gondol, ezért van szükség a TAO-pályázatból remélt pénzre: a megye III-ban kötelező utánpótláscsapatot indítani, és a sporttelepre is ráférne a felújítás.

rangadóra 200 szurkoló is kilátogat, egy lelkes szurkolói mag még idegenbe is rendre elkíséri a csapatot, síppal, dobbal, kereplővel felszerelve.

– A hazai mérkőzéseknek közösségteremtő ereje van, igazi családi program minden bajnoki mérkőzés, egyre többen kezdik megszeretni a csapatot – mondta Csertán János, az egyesület vezetője.

Télen több új futballistát is sikerült szerződtetni, nem hiába, jó a híre

– A nagycsapatot a nulláról indítottuk, és forintban mérve is nullából hoztuk létre, de mostanra kezdjük kinőni a kereteket. Ha sikerül a felújítás, szeretnénk ütőképes ifigárdát felépíteni, rendszeres edzésekkel, megfelelő körülményekkel. Pénzre lenne szükség az öltöző- és pályafelújításra is, esetleg egy új pálya építésére, mert a jelenlegi létesítményt csak béreljük. Célként tűztük ki, hogy a XXI. századi elvárásoknak megfelelően üzemeltethessük a csapatot, bízom benne, hogy a jó szereplésünkre felfigyelnek a környékbeli cégek is, és segítik terveink megvalósítását – tette hozzá Csertán János.

Jogszabályi háttér

A 2011. évi LXXXII. törvény értelmében, 2011. július 1. óta a társasági nyereségadó fizető cégek az öt, ún. látványcsapatsportág szakszövetségeinek és sportszervezeteinek támogatása esetén a támogatás összegével adóalapjukat csökkenthetik, majd ezt az összeget fizetendő adójukból is levonhatják. Az így elért megtakarítás összege ugyanakkor nem haladhatja meg a fizetendő adó 70%-át.

2013-as változás, hogy míg a 2012/2013-as támogatási időszakig a támogatás által generált adómegetakarítás teljes egészében a támogató gazdasági társaságoknál maradt, addig a 2013/2014-es támogatási időszaktól az addigi szabályozás szerint számított megtakarítás 75%-a a sportági szakszövetségek, vagy rajtuk keresztül egyesületek részére, továbbutalásra kerül. A program még így is vonzó lehetőséget kínál a sportot szerető és támogatni kívánó vállalkozások számára.

A támogató vállalkozás a támogatásért ellenszolgáltatást nem kérhet, a támogatás felhasználásába nem szólhat bele, felhasználási jogcímet vagy projektet azonban meghatározhat.

A támogatási összeget a felhasználás területétől függően jellemzően 10-50% önrésszel kell kiegészíteni. A támogató vállalkozás a támogatásért ellenszolgáltatást nem kérhet, a támogatás felhasználásába nem szólhat bele, felhasználási jogcímet vagy projektet azonban meghatározhat. Kivételt képez ez alól az a szakszövetségek részére a szabályozás módosítása miatt továbbutalendő, a korábbi megtakarítási összeghez képest 75%-os rész, amelyért cserébe a támogató vállalkozások szponzori megjelenést kapnak.

A TAO támogatási kérelmek elbírálásának és jóváhagyásának részletes jogszabályi háttérét a 107/2011. (VI. 30.) Kormányrendelet és 39/2011. (VI. 30.) NEFMI rendelet adja. A programot az Európai Bizottság az uniós állami támogatásokra vonatkozó szabályozásokkal összhangban lévőknek találta és jóváhagyta.

Jogszályi háttér

A labdarúgás társadalmi beágyazottságát és a minőségi labdarúgás iránti igényt jól mutatja, hogy bár hasonló támogatás olyan más látványcsapat-sportok esetében is igényelhető, mint a kosárlabda, a kézilabda, a jégkorong és a vízilabda, a támogatási kérelmek túlnyomó többsége az első két támogatási időszakban a futball vonatkozásában érkezett.

Jóváhagyási folyamat

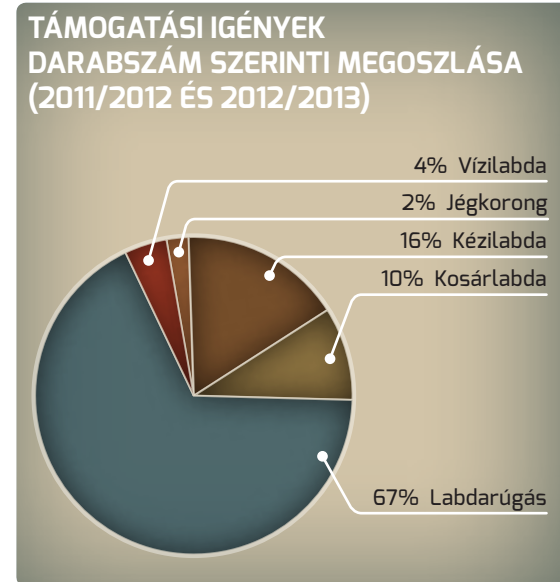
A támogatások jóváhagyására kialakított folyamat biztosítja, hogy a sportág számára rendelkezésre bocsátott források koordinált módon, az MLSZ stratégiai programjával összhangban kerüljenek felhasználásra.

A sportszervezetek a programjaikat az MLSZ-nek nyújtják be, amely dönt arról, hogy azt részben vagy egészében jóváhagyja, elutasítja vagy hiánypótlásra visszaküldi a pályázónak. A jóváhagyott programokhoz szükséges támogatási

összegekről az MLSZ jóváhagyó határozatot, majd támogatási igazolást állít ki, mely alapján a támogató vállalat átutalja a támogatást a támogatottnak. Utófinanszírozással megvalósított beruházások esetén a támogatási összeg az MLSZ-en keresztül jut el a sportszervezethez. A sportszervezetek programjainak megvalósítását a Nemzeti Sport Intézet (NSI) ellenőrzi.

A 300 millió forintot elérő sportfejlesztési programokról az MLSZ a sportpolitikáért és az adópolitikáért felelős miniszterek véleményét figyelembe véve hoz döntést.

Sportági szakszövetségeként az MLSZ maga is készít sportfejlesztési programot, melynek elbírálását az NSI végzi. Így az MLSZ szerepe a TAO támogatási rendszerben kettős: egyrészt hatóságként jár el a sportszervezetek felé, másrészt pedig saját programjaival maga is kedvezményezett.

Értékelési és bírálati szempontok

A támogatási kérelmeket a Magyar Labdarúgó Szövetség minden esetben szigorú szempontrendszer figyelembevételével, egyedileg bírálja el. Fontos törekvés, hogy a források elosztása a kérelmezők között arányos, a kialakuló infrastruktúra és működési modell pedig hosszú távon is fenntartható legyen.

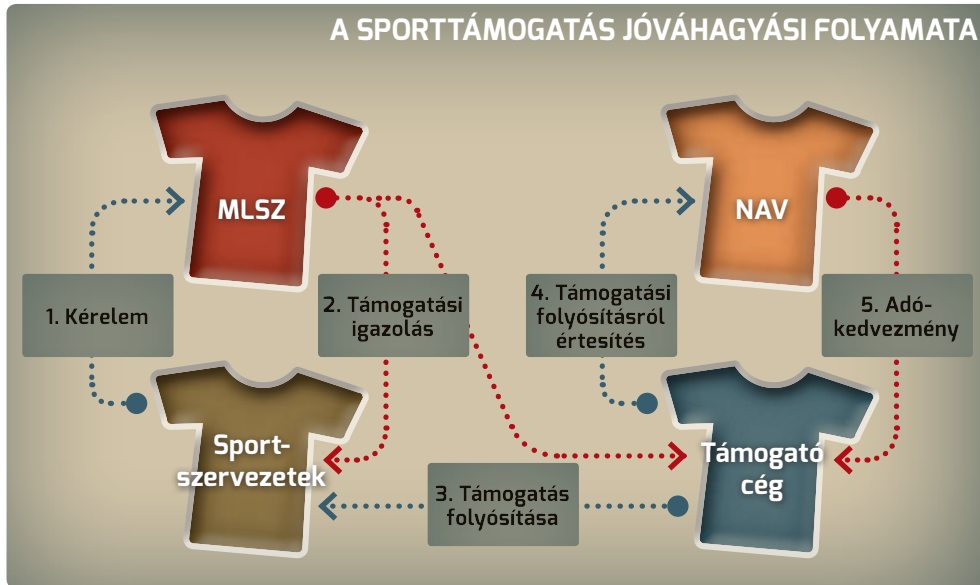
Olyan beruházás, amelynek megvalósulása az érintett településen már meglévő, hasonló sportlétesítmények piaci versenyhelyzetét hátrányosan befolyásolná, kizárólag indokolt kapacitásnövekedés esetén támogatható.

A SPORTTÁMOGATÁS MEGTAKARÍTÁSI HATÁSA

Sporttámogatás esetén a támogató által elért adómegtakarítás a 2012/2013-as időszakig a támogatási összeg és az adókulcs szorzataként volt kiszámítható. Az alábbi esetben például 100 ezer forint sporttámogatás a 2012/2013-as támogatási évi 10 ezer forint megtakarítást eredményezett a vállalkozás részére. A 2013/2014-es időszaktól bevezetett 75%-os továbbutalási kötelezettség miatt a megtakarítási összeg 2,5 ezer forint, míg a fennmaradó 7,5 ezer forintért szponzori megjelenés adható.

Ezer Ft	Támogatás nélkül	Támogatás esetén a jelenlegi támogatási időszakban	Támogatás esetén 2013/14-es támogatási időszaktól
Üzemi eredmény	2000	2000	2000
Sporttámogatás	0	100	100
TAO-alap	2000	1900	1900
TAO	200	190	190
Adókedvezmény	0	100	100
Fizetendő adó	200	90	90
Adó utáni eredmény	1800	1810	1810
Megtakarítás	0	10	2,5
Szponzori megjelenés	0	0	7,5

Az MLSZ bírálati szempontjait a 261/2011. (VIII. 30) elnökségi határozatban a következők szerint határozta meg:

- A program céljai az MLSZ stratégiai céljaival összhangban vannak;
- A programban megcélzott eredmények a kérelmező adottságai, helyzete, illetve jelenlegi aktivitása alapján reálisak, elérhetőek és hosszabb távon is fenntarthatóak;
- A megcélzott eredmények és a támogatási összeg egymással arányosak;
- A fejlesztések kapacitásmutatókkal alátámaszthatók;

- A program illeszkedik az MLSZ országos hatáskörű programjaihoz, illetve az abban szereplő tevékenységek helyi szinten hatékonyabban valósíthatók meg, mint országos szinten.
- A kialakított bírálati szempontok az első tapasztalatok alapján finomításra kerültek, amely keretében az MLSZ többek között korlátozta a reálisnak tekinthető növekedési vállalatokat, sportcélú ingatlanok vásárlását csak kivételes esetben engedélyezi, az önrész rendelkezésre állását szigorúan ellenőrzi, illetve a tervadatok arányosságát kiemelten figyeli.

Csákerényen ismét jó a „fűállás”

Az 1214 lelket számláló Csákerény labdarúgócsapata a nyolcvanas-kilencvenes években virágzott, a helyiek magukénak érezték a klubot, olyannyira, hogy a kilencvenes években magánadományokból épült a jelenleg is használt focipálya, az európai színvonalú öltöző és klubhelyiség. A kétezres évek közepén a helyi önkormányzat magára hagyta a klubot, fokozatosan nullára csökkentette a Csákerényi Sportegyesület támogatását. Kis pénz, kis foci, nulla pénz, nulla foci – 2008-ban megszűnt a csákerényi futball, az egyesület kénytelen volt szüneteltetni MLSZ-tagságát.

A korábbi szép eredmények a feledés homályába veszttek, a foci pályája környékén évekig nem láttak labdát a helyiek, és mikor később használni szeretnék volna a játéktérrel, kaszákkal kellett kezelésbe venni – a kemény munka után bálákban állt a széna a gyep szélén. A 2010-es választások után Szabó Gábor önkormányzati képviselő vette át az egyesület irányítását, az újraindításhoz az önkormányzattól 300 ezer forintot kapott, és azóta is folyamatos a támogatás.

A 2011-es szezonban a megye III-ban újraindult felnőttcsapat első évében az utolsó helyen végzett, de a csákerényiek nem adták fel, edzőcserre és új játékosok igazolása után mára a bajnokság első harmadában szerepelnek. A sikerek hatására számos, máshol játszó csákerényi játékos hazaigazolt.

2012 őszén megindult az utánpótlás (U9, U11) képzése, mára a 28 csákerényi iskolából 12 igazolt labdarúgó (közülük két lány), ami egészen egyedülálló arány. Az edzéseket 17-18 gyerek látogatja rendszeresen.

– Csákerényben tornaterem nincs, gondot jelent a téli időszak áthidalása, ezért indulunk az MLSZ műfüves futballpálya-építési pályázatán. A tervezett

grundpálya mérete 14x24 méter, a tervezett helyszín az iskola udvara. Szeretnénk más pályázati forrásokat is találni, hogy a pálya befedését is megoldhassuk a szezon megnyújtása és a műfű védelme érdekében – mondta a tervekről Vécsi László, a település polgármestere.

A TAO-forrás felhasználási területei

A SPORTSZERVEZETEK PROGRAMJAI

A TAO támogatási program kiemelt célterületei, az MLSZ céljaival összhangban, az infrastruktúra-fejlesztés és az utánpótlás-nevelés. Emellett támogatás igényelhető személyi jellegű ráfordításokra és sportszakemberképzésre is.

Infrastruktúra-fejlesztés

Az MLSZ stratégiájának egyik legfontosabb célkitűzése a tömegbázis szélesítése, amelynek alapfeltétele, hogy a futballozó gyermekek, nők és férfiak kulturált és korszerű körülmények között tudják űzni a sportágat. A TAO-programon keresztül támogatottak az olyan, az MLSZ stratégiájába illeszkedő beruházások, amelyek az egyesület szakmai terve alapján a fejlődéshez szükségesek. A kiemelt fejlesztési célok a következők:

- I. Minőségi fejlesztés, a sportlétesítmények fejlesztésének reális szakmai terveken kell alapulniuk (pl. feljutás magasabb osztályba);
- II. Kapacitásbővítés, amennyiben a növekvő kapacitásigény megbízható adatokkal alátámasztható;
- III. A hosszú távú fenntarthatóság elérésére irányuló fejlesztés.

A TAO-támogatás, a futballpályák építésén és modernizálásán túl, a biztonsági

rendszer, a pályák mellett működő öltözők és a közönséget kiszolgálólétesítmények (pl. nézőtér, mosdók) felújítását és kialakítását is lehetővé teszi. A fejlesztési támogatás ugyancsak felhasználható a pályák és kiszolgálólétesítmények működtetéséhez kapcsolódó olyan eszközök beszerzésére is, mint például traktor, öntözőberendezés, a csapatokat szállító autóbusz vagy mosodai berendezés.

Utánpótlás-nevelés

Az infrastrukturális feltételek mellett a TAO támogatási program lehetővé kívánja tenni, hogy az utánpótlás korú játékosokkal szakmailag és emberileg is felkészült edzők foglalkozzanak, amihez anyagilag is vonzóvá kell tenni az edzői pályát. Ennek elősegítése érdekében támogatás igényelhető az utánpótlással foglalkozó szakemberek bérének és járulékainak fedezetére.

Hasonlóan kiemelt terület a megfelelő sporteszközök és sportfelszerelések beszerzése, amely nélkülözhetetlen a színvonalas munkához és a gyerekek sportághoz kötődésének megteremtéséhez. A program fontos célja továbbá, hogy biztosítsa az utánpótláscsapatok versenyeztetési, edzőtáboroztatási és utaztatási költségeit, valamint, hogy

hozzáférést biztosítson a korszerű képzéshez ma már elengedhetetlen modern sportorvosi eszközökhöz és gyógyszerekhez. Az edzéslehetőségek bővítése végett TAO-támogatás igényelhető sportpályabérletre is.

Az utánpótlás-nevelésre fordítható, egy gyerekre jutó összeg maximális nagysága a klub bajnoki osztályától, besorolásától, a korosztálytól és a képzés minőségétől függően 38 ezer forinttól 1 millió forintig terjed.

A TAO-támogatás, a futballpályák építésén és modernizálásán túl, a biztonsági rendszer, a pályák mellett működő öltözők és a közönséget kiszolgálólétesítmények felújítását és kialakítását is lehetővé teszi.

Személyi jellegű ráfordítások

A személyi jellegű ráfordítások kategória a felnőttcsapatok személyi költségeinek fedezetéül szolgál a játékosok jutatainak kivételével.

Grundpálya látványterve

AZ MLSZ PROGRAMJA

A TAO-támogatásból megvalósított fejlesztések egyrészt egyesületi kezdeményezésre az MLSZ jóváhagyásával jönnek létre, másrészt programjai megvalósításához maga az MLSZ is pályázhat.

A Magyar Labdarúgó Szövetség azon kiemelt programjai, amelyek finanszírozási alapját a TAO támogatási program adja a következők:

Bozsik-program

Európai összehasonlításban is korszerű program, amely hosszú távon biztosítja a magyar futball fejlődésének hátterét.

A program célja az utánpótlásbázis szélesítése, a tömegesítés és toborzás elősegítése, valamint a tehetségek kiválasztása és versenyztetése.

Megvalósulását az MLSZ a következő négy panel megszervezésével segíti elő:

- Az *intézményi panel* a testnevelés-órán kívüli labdarúgó-foglalkozások és -események megszervezését támogatja az iskolákban és óvodákban.
- Az *egyesületi panelben* a sportághoz kötődés megszilárdítása a fő célkitűzés. Legfontosabb eleme a körzeti tornarendszer az U6-7, U8-9 és U10-11-es korosztályokban.

- A *kibontakoztatási panel* keretében az U12-15-es korosztályok részvételével megvalósuló programok területi központokban és a Telki Kiválasztó Táborban valósulnak meg.

- Az *elit program panel* célja a 15 éves korra kiválasztott kiemelt tehetségek és korosztályos válogatottak versenyztetése, nemzetközi szintű, kreatív játékosok kinevelése.

Pályaépítési program

Az MLSZ pályaépítési programja új, standard formátumú és minőségű

pályák létesítését célozza meg a következő méretekben:

- I. 12×24 méteres, műfüves, palánkkal körülvevett grundpályák;
- II. 20×40 méteres, műfüves, palánkkal körülvevett kispályák;
- III. 105×68 méteres, műfüves nagypályák;
- IV. 30×60 méteres műfüves kispálya (a 2013/2014-es szezontól kezdve).

A grundok és kispályák, amelyek egyaránt épülnek óvodákban, iskolákban és lakónegyedekben is, egyrészt kiválóan használhatók a gyerekfoci céljaira (Bozsik-program, mindennapos testnevelés), másrészt a településen élő,

versenyrendszerben nem induló, de futballozni szerető baráti, felnőtt-társaságoknak nyújtanak lehetőséget.

A műfüves borítású nagypályák a professzionális futball hátszágát jelentő amatőr csapatok számára, valamint a Szövetség által menedzselte utánpótláscsapatok számára is színvonalas edzéslehetőséget kínálnak. Sportegyesület nagypályára akkor pályázhat, ha a Bozsik-program keretében alközpontként működik.

Az elképzelések szerint a stratégiai célok eléréséhez a következő években az MLSZ koordinálásával 800-1000 darab

A TAO-forrás felhasználási területei

Nagypálya látványterve

pálya épül majd meg. Ez évi 80-100 pályát jelent, amelyek túlnyomó többsége műfüves kispálya és grund.

Versenyeztetés

Az MLSZ fejlesztési céljai elérésében kiemelt figyelmet szán az amatőr labdarúgásnak. Az amatőr egyesületek jelentős finanszírozási problémákkal küzdenek, a Szövetségnek fizetendő versenyeztetési költségeik az éves költségvetésük 50%-át is kitehetik. Az amatőr bázis növekedésének érdekében, illetve azért, hogy az amatőr egyesületeknél is megfelelő forrás maradjon utánpótlás-nevelésre,

a 2011/2012-es szezonról kezdve az MLSZ az amatőr egyesületek versenyeztetési költségeit 90%-ban átvállalta. A Szövetségnek ugyancsak fontos célja a játékvezetés színvonalának javítása, amelyhez szükséges a nemzetközi összehasonlításban elmaradó játékvezetői díjazás emelése.

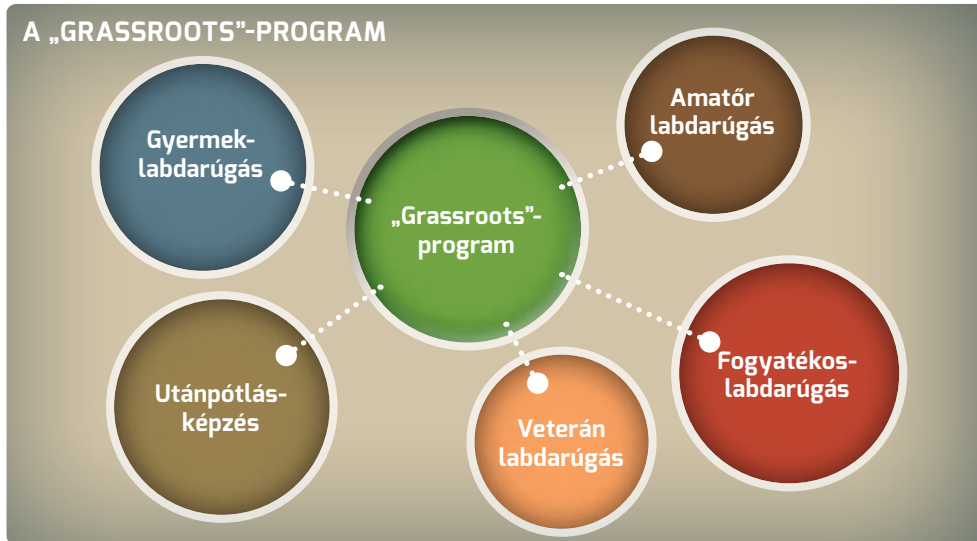
Grassroots (szabadidőfutball) program kiterjesztése

A program az UEFA által létrehozott Grassroots Charta mentén szerveződik, amely a gyermeklabdarúgás támogatását, a szünidei labdarúgótáborok és a grundokon megjelenő programok szervezését, az

önkéntesek és szervezők képzését, valamint a szociálisan érzékeny területek, illetve a fogyatékos és speciális szervezetek felkarolását tűzte ki célul. Hasonló törekvés a résztvételt bővítő tevékenységek (pl. egyetemi, szabadidős vagy öregfiúk-futball), valamint a női labdarúgás és a komplementer szakágak támogatása.

Egyéb programok

A TAO-támogatásból finanszírozott egyéb területek közé tartozik az MLSZ sportegészségügyi programja, a Szövetség szakemberképzési programja, a telki futballcentrum bővítése és a stadionbiztonsági projekt.

Sporttelep-felújítási program 2013/2014-től

A 2013/2014-es évtől indítja el az MLSZ sporttelep-felújítási programját, amelyre olyan amatőr egyesületek pályázhatnak, amelyek felnőtt férfi nagypályás csapatai legfeljebb a megyei vagy budapesti I. osztályban szerepelnek, illetve önálló utánpótlás-nevelő klub esetében nem adnak korosztályos csapatot NB-s sportszervezet részére. A program célja, hogy az ilyen „kis csapatok” pálya- és öltözőfelújítását elősegítendő az MLSZ levegye az egyesületek vezetésének válláról a jóváhagyott

program megvalósításához szükséges támogató vállalkozás felkutatásának terhet.

A részvételhez szükséges előminősítésnek megfelelő klubok olyan 1-10 millió forint összegű programokkal pályázhatnak, amelyek a sporttelep biztonságát (kerítés, korlát, játékoskijáró), a szurkolók és játékosok komfortérzetét (öltözők, mosdók, lelátó, eredménykijelző), valamint a sporttelep funkcionális fejlesztését (pályafelszerelések, játéktér-felújítás, öntözőberendezés) célozzák. Az egyesületek részéről szükséges önrész a programérték 30%-a.

Mezőkövesd – kis város, nagy tervekkel

Mezőkövesd futballcsapata, az MSE éppen száz évvel ezelőtt játszotta le első hivatalos mérkőzését. Azóta sok víz lefolyt már a helyi Kánya-patakon is, és megannyi néven „üzemelt” labdarúgó-egyesület a településen.

A Mezőkövesdi MTK, a Mezőkövesdi Petőfi, a Mezőkövesdi Spartacus, a Mezőkövesdi Honvéd és a Mezőkövesdi Munkás SE történetében közös, hogy mindannyian alacsonyabb osztályokban szerepeltek, az NB III-as csapat is ritkaságszámba ment Kövesden. 1992-ben a klub a Mezőkövesdi SE nevet kapta, három évvel később feljutott a harmadosztályba, majd közel másfél évtized múlva, 2009-ben az NB II-be. 2011-ben sporttörténelmi eredményt elérve a második lett a másodosztályban, 2013 áprilisában pedig – immár Mezőkövesd-Zsóry SE néven – átvette a vezetést az NB II Keleti csoportjában. A városban mindig is szerették az emberek a futballt, az NB II-ben évek óta itt az egyik legmagasabb az átlagnézőszám, az NB I-es szereplés igazi fociháza hozhatna a városba.

A vezetők a TAO-pályázat segítségével igyekeznek megteremteni a lehetőséget arra, hogy akár az élvonalban

is megállja a helyét a csapat. Az egyesület és a futballklubot üzemeltető gazdasági társaság nemrégiben egyaránt nyertes TAO-pályázatot ünnepelhetett, előbbi 71,56 millió, utóbbi 117,16 millió forinttal gazdagodott, a programnak és a környékbeli vállalkozásoknak köszönhetően.

A tervek szerint új műfüves pálya épül és szükség lehet az NB I-es licenchez szükséges villanyvilágítás kiépítésére is. Az óvodástól az U11-es korosztályokig a focistapalánták nevelésére és versenyztetésére is juthat pénz. A célok között szerepel egy mini labdarúgó-akadémia kialakítása, amely az eddigieknél is hatékonyabbá teheti a fiatalok képzését. Fontos cél az utánpótlás korosztályú játékosok létszámnövelése: a város csapataiban mintegy 200 labdarúgó űzi a sportágat, ezt a számot szeretnék megdupláználni, így az egyesület 400 sportoló számára teremthetne meg a magas szintű képzés feltételeit.

A TAO támogatási program első két évének statisztikái

WÜRTH | WÜRTH

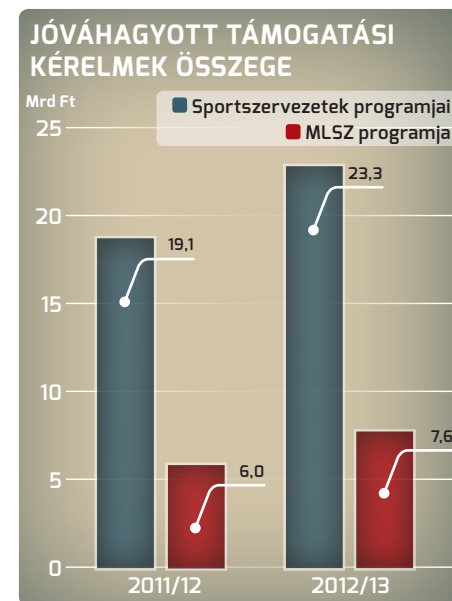
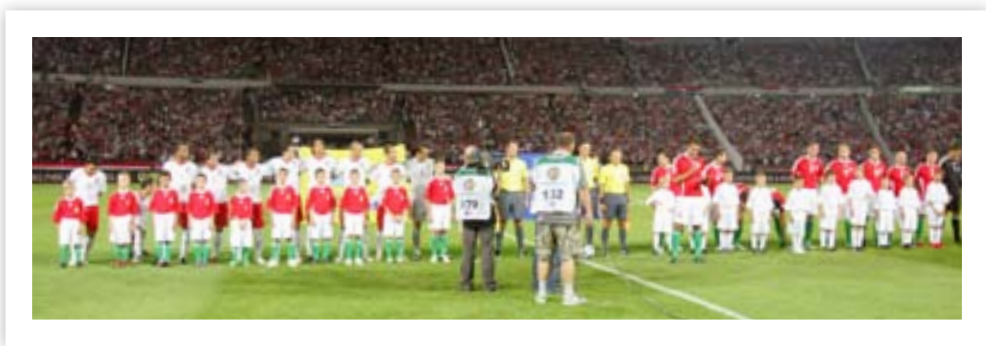
TAO-TÁMOGATÁS ÖSSZEGE						
Adatok milliárd forintban	2011/2012			2012/2013		
	Sportszervezetek programjai	MLSZ programja	Összes program	Sportszervezetek programjai	MLSZ programja	Összes program
Igényelt támogatás	26,8	6,0	32,8	58,3	7,6	65,9
Jóváhagyott támogatás	19,1	6,0	25,1	23,3	7,6	30,9
Kiállított támogatási igazolás*	16,9	6,0	22,9	16,9	7,6	24,5

*A 2012/2013-as támogatási időszakra 2013. június 30-ig még beszerezhető támogatási igazolás

A TAO sporttámogatási program keretében a magyar sportot felügyelő és a labdarúgás fejlesztéséért felelős szervezetek 2011/2012-ben összesen 25,1 milliárd forint, 2012/2013-ban pedig 30,9 milliárd forint támogatási összeget hagytak jóvá a magyar futballstratégia céljainak megvalósítására. Ez az összeg 2011/2012-ben az igényelt támogatási összeg 77%-át, 2012/2013-ban pedig 47%-át tette ki.

Annak érdekében, hogy a TAO-program a Magyar Labdarúgó Szövetség fejlesztési céljait hatékonyan szolgálja, az igényelt támogatások egy része elutasításra került. Az elutasított igények között elsősorban túlárzott költségvetések, műszakilag nem megfelelő vagy az igénylő egyesület méretéhez képest indokolatlan tervek, presztízszerű beruházások, valamint az MLSZ stratégiai céljaihoz nem illeszkedő projektek szerepeltek.

A jóváhagyott támogatási összegek megoszlása a labdarúgó-egyesületek és a Magyar Labdarúgó Szövetség között a következő volt:

A TAO támogatási program első két évének statisztikái

A SPORTSZERVEZETEK PROGRAMJAI

A labdarúgó-egyesületek számára jóváhagyott TAO támogatási összeg 2011/2012-ben 19,1 milliárd forint volt, amely a program ismertebbé válásával 2012/2013-ban 23,3 milliárd forintra emelkedett. A támogatott projektek túlnyomó többsége az MLSZ stratégiájával összhangban a tárgyi feltételek megteremtését és az utánpótlás-nevelés megfelelő hátterének biztosítását szolgálta.

A 2012/2013-as év adatai alapján a jóváhagyott tárgyi eszköz támogatások több mint 80%-a pályák vagy öltözők létesítéséhez és korszerűsítéséhez kapcsolódik, ezek közül 35%-os arányával kiemelkedik

az új pályák építése. Hasonló összegben került engedélyezésre pályák felújítása, a pályainfrastruktúra bővítése (pl. világítás, öntöző) és öltözők felszerelése.*

Jellemző adat, hogy – ugyanezt az időszakot alapul véve – egy év alatt 44 egyesület több mint 100 új pálya megépítésére kapott engedélyt a TAO-program keretében, míg további 110 egyesület újítja fel már meglévő sportpályáit.

A jóváhagyott utánpótlás-támogatások megközelítőleg kétharmada az edzők személyi jellegű ráfordításához, sporteszköz beszerzéséhez és az edzéslehetőséget biztosító pályabérlethez kapcsolódott.*

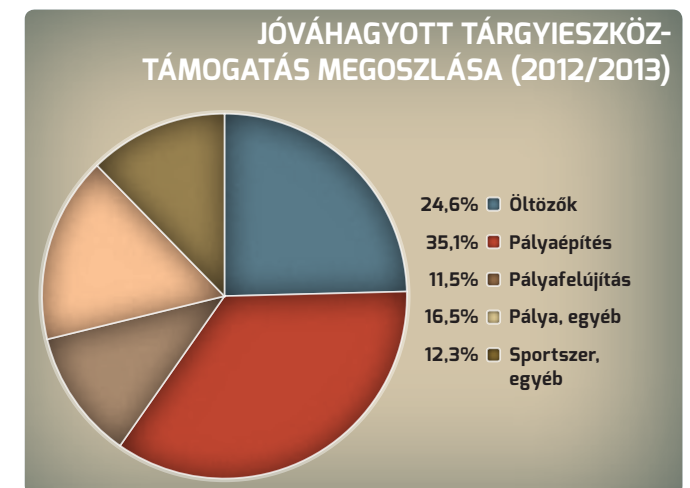
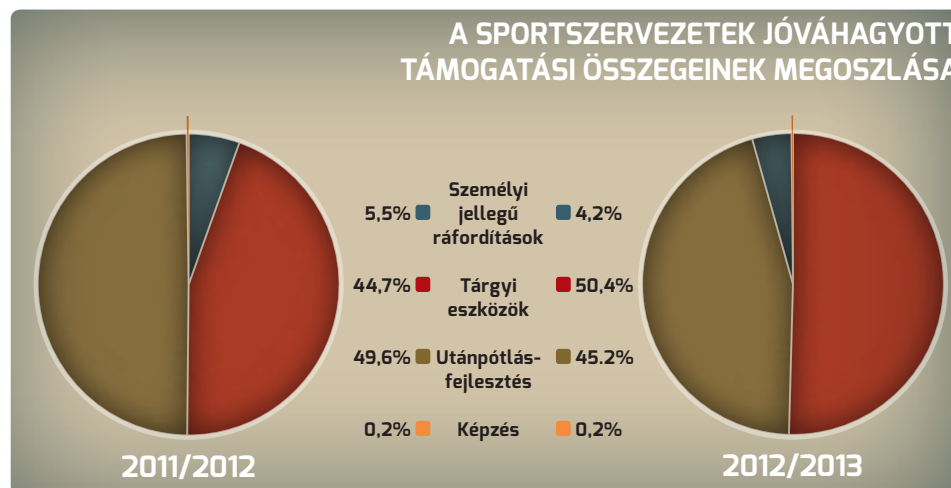
A 2012/2013-as évben a TAO-ból származó támogatás több mint 800 egyesület utánpótláscsapatának felkészülését segítette, és megközelítőleg 600 csapat utánpótlásedzőinek méltányosabb díjazásával tette lehetővé szakemberek megtartását a sportág számára.

A sportszervezetek jóváhagyott programjainak területi eloszlása

A TAO támogatási program bevezetésének egyik alapvetése volt, hogy a támogatások egészségi állapotra, társadalomra és közéletre gyakorolt jótékony

* A 2011/2012-es év adatai hasonló nagyságrendet tükröznek, részletes statisztika azonban az első támogatási év még papír alapú nyilvántartása miatt nem áll rendelkezésre.

24.

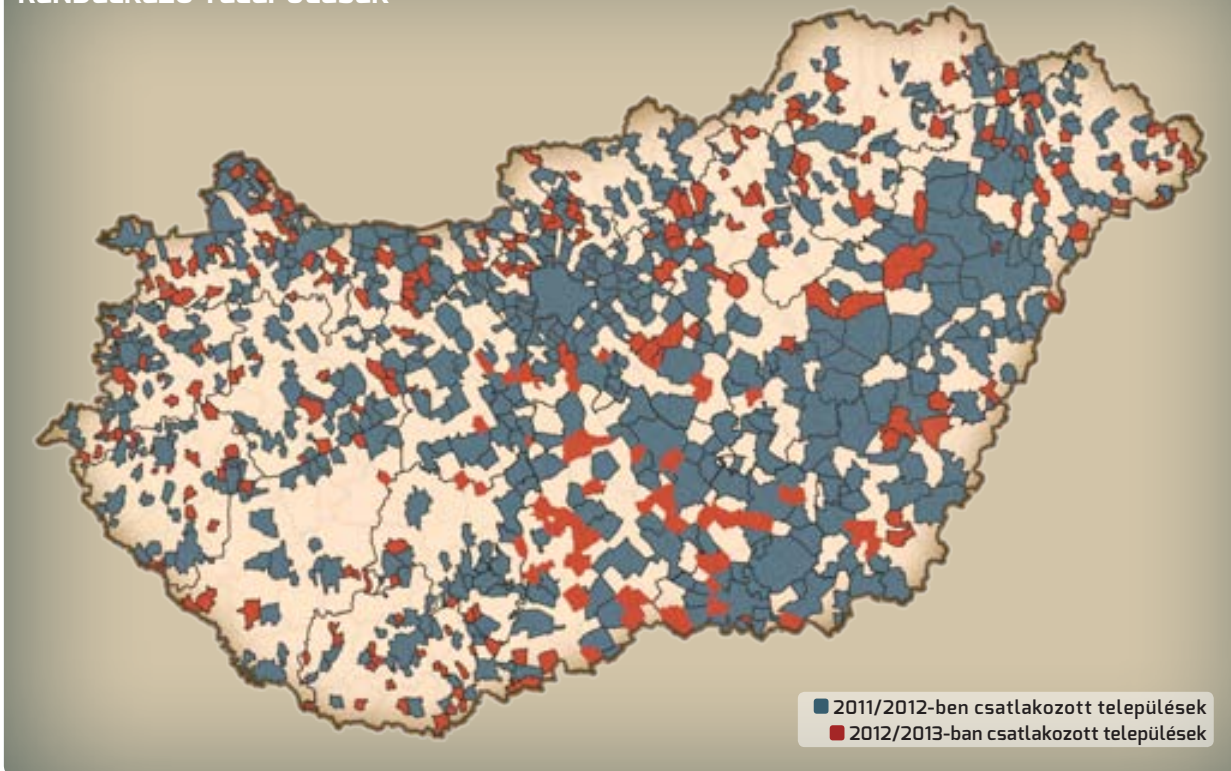
Egy év alatt 44 egyesület több mint 100 új pálya megépítésére kapott engedélyt a TAO-program keretében, míg további 110 egyesület újíthatja fel már meglévő sportpályáit.

hatásának az egész ország területén érzékelhetőnek kell lennie. E cél elérését a fejlesztési programok területi eloszlásán keresztül lehet megvizsgálni.

A települési megoszlási adatok alapján általánosságban elmondható, hogy az ország valamennyi régiójában magas érdeklődés mutatkozott a TAO támogatási rendszerben történő részvételre. A jóváhagyott sporttámogatások 2011/2012-ben és 2012/2013-ban is az ország jelentős területét lefedték.

Az egyes megyéket tekintve ugyanakkor megállapítható, hogy a jóváhagyott támogatási programmal rendelkező települések aránya az ország egyes területei között eltéréseket mutat. Megfigyelhető

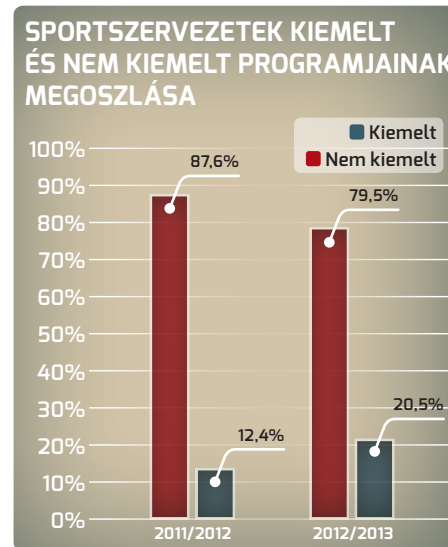
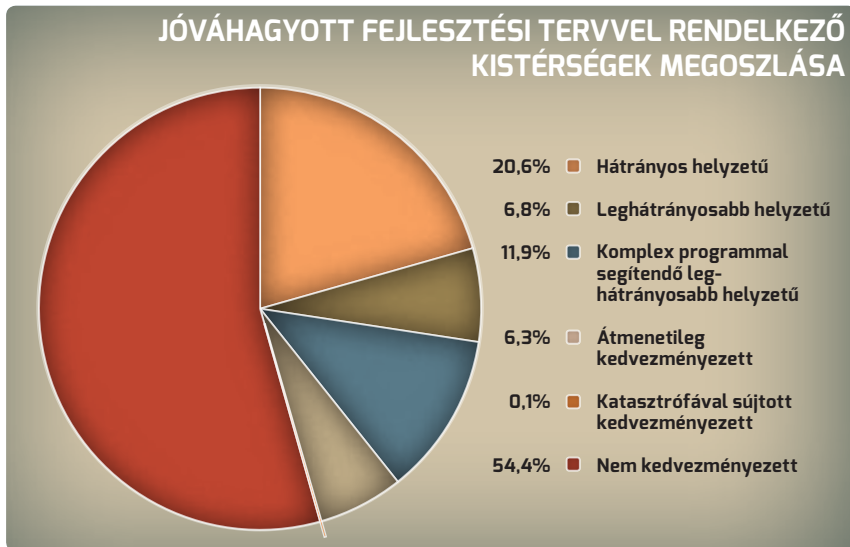
JÓVÁHAGYOTT TÁMOGATÁSI PROGRAMMAL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSEK

például, hogy Hajdú-Bihar megye lefedettsége közel 90%-os, szemben Borsod-Abaúj-Zemplén, Zala, Somogy vagy Baranya megyékkel, ahol a lefedettség a legalacsonyabb. Itt elsősorban a nagyobb településekről érkeztek be támogatási pályázatok.

Az ország kevésbé fejlett területei szempontjából ugyanakkor pozitív, hogy a jóváhagyott programok megközelítőleg fele társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontok alapján hátrányos helyzetű vagy kedvezményezett kistérséghez kapcsolódott. Itt a megvalósult

A TAO támogatási program első két évének statisztikái

Kiemelt fejlesztési programok

A legsikeresebb sportegyesületek megfelelő felkészülési körülményeinek megteremtése az eredményes szereplés egyik alapfeltétele. Társadalmi hatásait tekintve még ennél is fontosabb azonban, hogy a nagy egyesületek professzionális megjelenése és lehetőségei komoly felhajtóerőt jelentenek az amatőr futball számára, növelve ezzel a sportág és általában a sport népszerűségét, valamint elősegítve a tömegbázis kiépülését.

A TAO támogatási program első két évében eddig hét kiemelt fejlesztési program került engedélyezésre*. A kiemelt fejlesztési programokat részletesen a 32. oldalon mutatjuk be.

A nem kiemelt fejlesztési támogatások területi eloszlása

Bár a TAO-program keretében létrejött leghátrányosabb fejlesztéseket a kiemelt projektek képviselik, a program mélyebb társadalmi jelentőségét az az évi ezernél is több fejlesztési terv adja, amely az amatőr futball és a kisebb egyesületek számára kerül ország-szerte engedélyezésre.

A TAO támogatási program első két éve alatt a jóváhagyott fejlesztési

A program mélyebb társadalmi jelentőségét az az évi ezernél is több fejlesztési terv adja, amely az amatőr futball és a kisebb egyesületek számára kerül ország-szerte engedélyezésre.

programok a közegészségi, sportszakmai és társadalmi hatásokon kívül sokszor gazdaságilag is fontos előrelépést jelentenek a helyi közösségek életében.

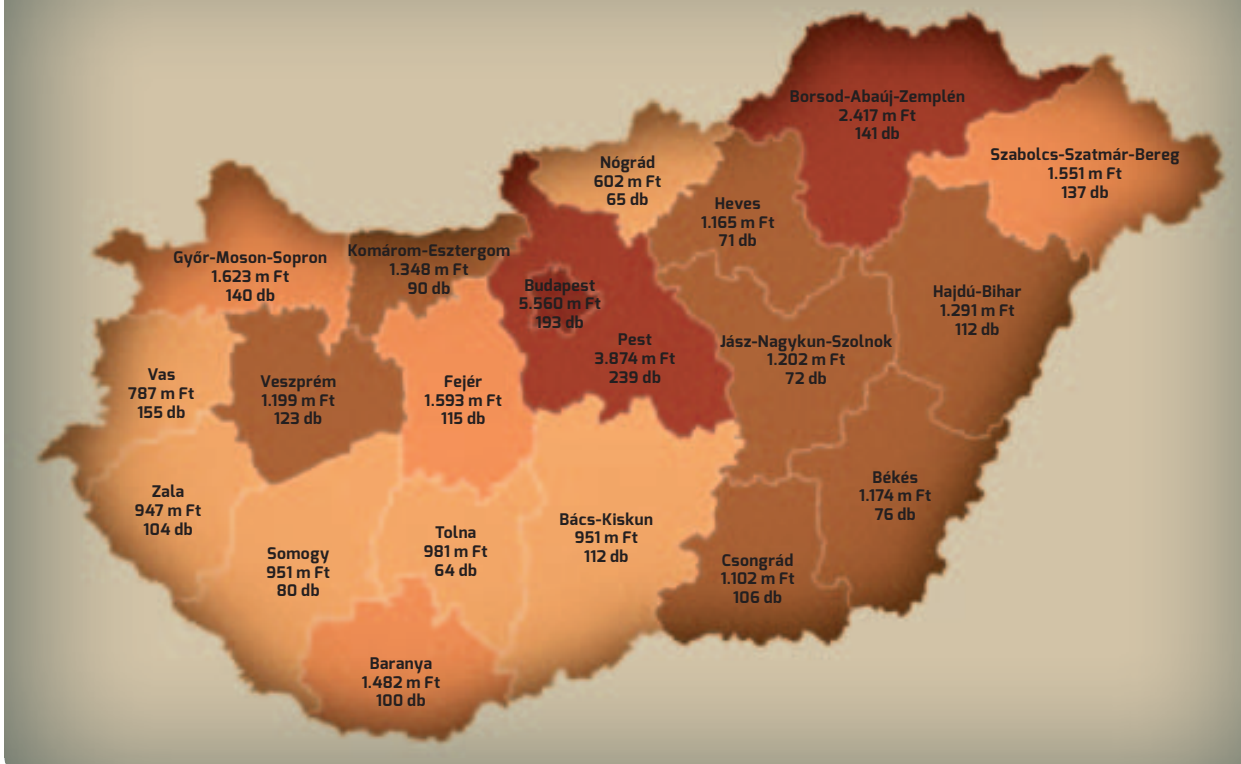
Településtípus szerint vizsgálva megállapítható, hogy a jóváhagyott labdarúgás-fejlesztési programok jelentős része a nagyobb települések köré koncentrálódik. Míg a városok nagy többségének van jóváhagyott TAO támogatási

igénye, addig a nagyközségeknek, községeknek már csak a fele, míg a falvaknak kevesebb mint ötöde rendelkezik ilyen jóváhagyott programmal. A kisebb települések hatékonyabb bekapcsolása a programba a Magyar Labdarúgó Szövetség olyan kiemelt céljai közé tartozik, amelyre a 2013/2014-es évtől indulóan MLSZ sporttelep-felújítási program néven operatív program készült.

* Kiemeltnek a 400 millió forint feletti támogatási összegű projekteket tekintettük.

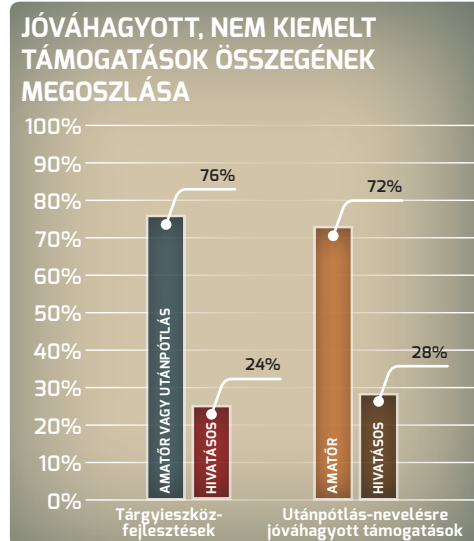

SPORTSZERVEZETEK NEM KIEMELT PROGRAMJAINAK JÓVÁHAGYOTT TÁMOGATÁSA (2011/2012 ÉS 2012/2013 ÖSSZESEN)

támogatások középértéke 1-1,5 milliárd forint között alakult. Az átlagosnál magasabb jóváhagyott értékek figyelhetők meg az ország gazdaságilag fejlettebb középső és északnyugati megyéiben, ugyanakkor az elmaradottabb Borsod-Abaúj-Zemplén és

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében is kiemelkedő támogatási összegek kerültek engedélyezésre. Az átlagosnál kisebb fejlesztési összegek az ország délnyugati részein és Nógrád megyében egybeesnek a jóváhagyott fejlesztési programok alacsonyabb lefedettségével,

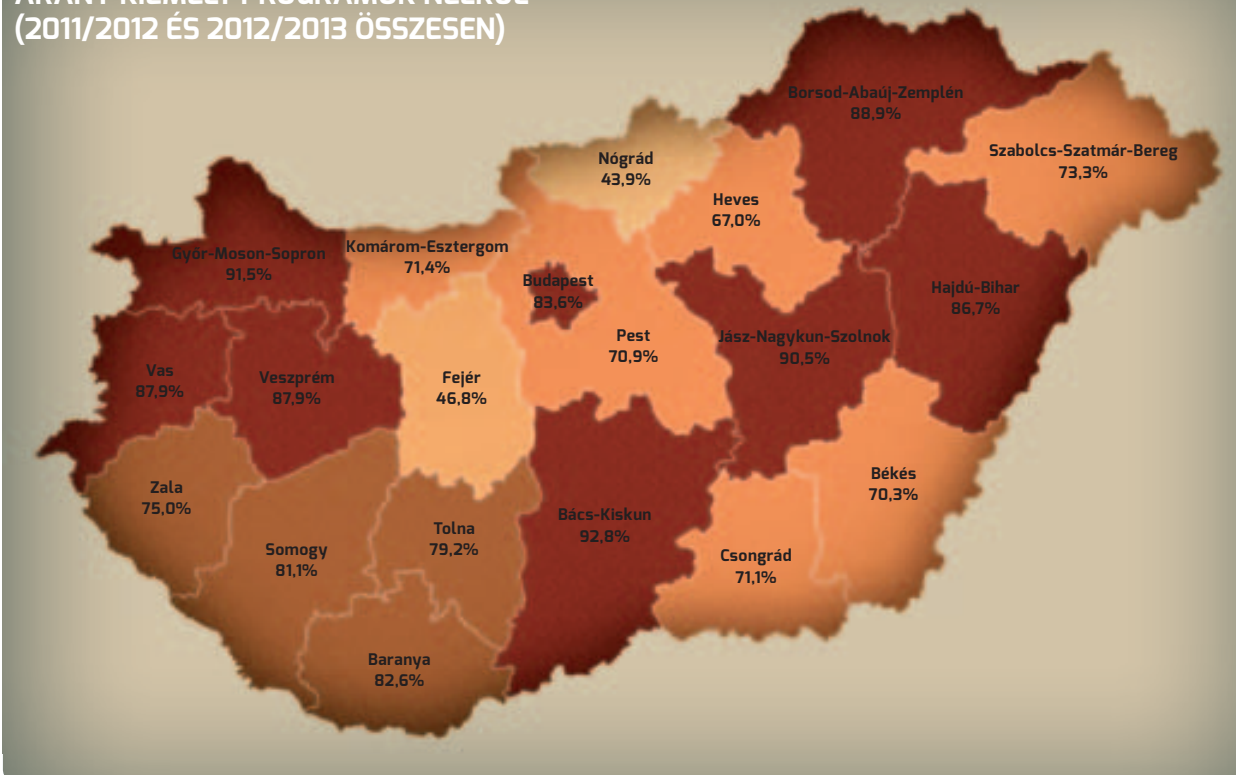

mindazonáltal még itt is mindenhol meghaladták a 600 millió forintot.

A TAO sporttámogatási program koncepcióját jól mutatja, hogy a 2012/2013-ra jóváhagyott tárgyeszköz-fejlesztések 76%-a amatőr (NBIII vagy az alatti) és utánpótlás-bajnokságokban részt vevő csapatoknak kínált lehetőséget. Hasonló képet mutat az utánpótlás-nevelésre jóváhagyott támogatások eloszlása is, a kedvezményezett egyesületek csapatainak 72%-a amatőrösztályban szerepelt.

A TAO támogatási program első két évének statisztikái

TÁMOGATÁSI IGAZOLÁS/JÓVÁHAGYOTT TÁMOGATÁS- ARÁNY KIEMELT PROGRAMOK NÉLKÜL (2011/2012 ÉS 2012/2013 ÖSSZESEN)

támogatási igazolások összege 13,6 milliárd forint volt, amely az első évben a jóváhagyott tervek 84%-ának felelt meg, azaz igen magasnak tekinthető. A 2012/2013-as évre 2013. áprilisig 12,1 milliárd forint támogatási igazolás került kiállításra, ami a jóváhagyott tervek 71%-át teszi ki. Megjegyzendő, hogy a 2012/2013-as évre 2013. június 30-ig még beszerezhető támogatási igazolás, ugyanakkor a tapasztalatok szerint a támogatások legjelentősebb része általában decemberig már megérkezik. A megvalósulás elmaradását a támogatók hiánya mellett elsősorban a kivitelezés előkészítésének hiányosságai, illetve a kivitelezéshez kapcsolódó csúszások okozzák.

Azt vizsgálva, hogy a jóváhagyott fejlesztési programokhoz milyen arányban tudtak az egyes országrészek egyesületi támogatót találni, látszik, hogy míg az ország jelentős területei jól ki tudják használni az országrész gazdasági erejében rejlő lehetőségeket, addig egyes olyan gazdaságilag elmaradottabb területeken, mint például Nógrád megye, még a szerényebb mértékű programok támogatásának megszerzése is gondot okozhat. Ez olyan fontos tapasztalata a program első két évének, amelynek megoldása a közeljövő legfontosabb feladatai közé tartozik.

Az MLSZ 2013. június 30-ig még további 53 pálya építését készítette elő.

A jóváhagyott programok megvalósulása

A fejlesztési programok egy része a jóváhagyott terv ellenére sem kerül megvalósításra. Ennek elsődleges oka, hogy előfordulhatnak esetek, amikor a sportszervezetek nem képesek olyan gazdasági társaságot

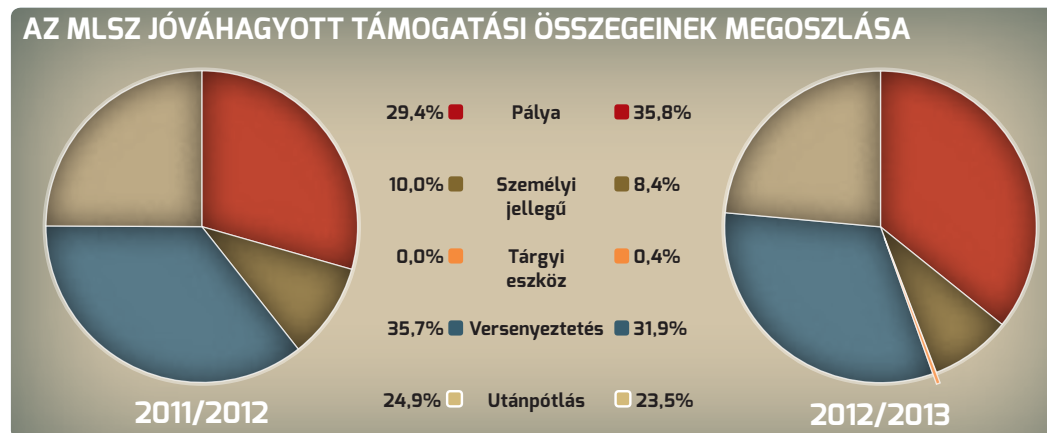
találni, amely terveiket az adókedvezmény igénybevétele mellett támogatná. A vállalkozások által adott támogatási összeget a kiállított támogatási igazolásokon keresztül lehet nyomon követni.

A 2011/2012-es évben a nem kiemelt programok vonatkozásában kiadott

A 2011/2012-es év adataiból az is látszik, hogy a program első évében a jóváhagyási kérelemmel rendelkezők megközelítőleg ötöde, mintegy 200 egyesület, egyáltalán nem talált támogatót.

Az ellenőrzések tapasztalatai azt mutatják, hogy azok a programok, amelyekre az egyesületek támogatót találtak általában nagy hatékonysággal meg is valósulnak. A személyi jellegű ráfordítások esetében – nem utolsósorban a juttatások kifehéredésének segítségével – 95% feletti hatékonyságról számolt be az ellenőrző funkciót ellátó Nemzeti Sport Intézet. A tárgyi eszközök esetében ez az arány 90% körüli, az utánpótlás esetében valamivel alacsonyabb, 70-80% között alakul. Míg a tárgyeszköz-elmaradások mögött elsősorban az építkezésekkel kapcsolatos csúszások állnak, az utánpótlás-nevelési összegeknél az okoz gondot, hogy a tényleges felhasználási szándék nem minden esetben követi pontosan a jóváhagyott felhasználási jogcímet. A felhasználás hatékonysága az első évek tapasztalatai alapján a jövőben várhatóan javulni fog. A fel nem használt, de jóváhagyott források esetében az egyesületek általában hosszabbítási kérelemmel élnek, így az a következő évben is segíti a gazdálkodásukat.

AZ MLSZ PROGRAMJA

Az MLSZ által igényelt és számára az NSI által jóváhagyott TAO fejlesztési program 2011/2012-ben 6 milliárd forint volt, amely 2012/2013-ra 7,6 milliárd forintra nőtt. A jóváhagyott programok között a pályaépítés, az utánpótlás-nevelés és a versenyeztetés is jelentős részt képviselt.

MLSZ pályaépítési program

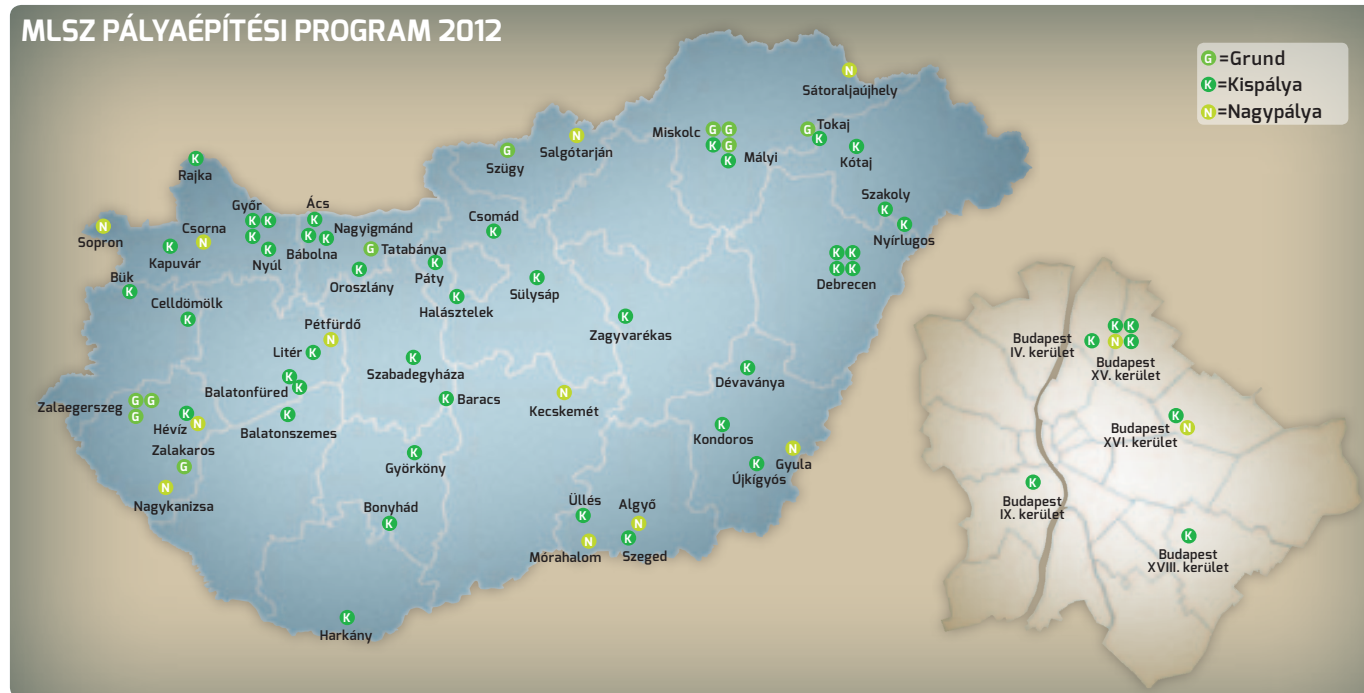
Az MLSZ pályaépítési programjának keretében 2012. december 31-ig 1,8 milliárd forint támogatással 72 futballpálya került átadásra összesen 140 ezer négyzetméternyi területtel. A pályák közül 9 található Budapesten, 63 pedig vidéken. Az új pályák eloszlása az ország

területén – kisebb nyugati túlsúllyal – nagyjából egyenletesnek mondható.

A legnépszerűbb pályatípus a kispálya volt, az összesen 72 darab pálya kétharmada (47 darab) volt kispálya, melyből 7-et Budapesten, 40-et pedig az ország egyéb területein adtak át. A kispályák fele található iskolákban. Nagypályából 2012 végéig összesen 14 darab készült el. Az összesen 11 darab grundpálya mindegyike a vidék sport-infrastruktúráját erősítette.

A jóváhagyott programok alapján az MLSZ 2013. június 30-ig még további 53 pálya építését készítette elő, amelynek várható támogatási összege 1,3 milliárd forint. E pályák közül 10 darab esik Budapestre. Területileg a pályaépítés

A TAO támogatási program első két évének statisztikái

időszakra pályaépítésre jóváhagyott 4,5 milliárd forintos programot, 69%-os megvalósulást regisztrálhatunk. A jóváhagyott összeghez képesti elmaradás fő oka, hogy az építkezésben partner önkormányzatok sok esetben visszaléptek.

Utánpótlás-nevelés

Utánpótlás-nevelésre 2011/2012-ben 1,5 milliárd forint, 2012/2013-ban pedig valamivel több, 1,8 milliárd forint került jóváhagyásra. Mindkét évben az összeg több mint 90%-a a tehetségek gondozását megcélzó Bozsik-program anyagi háttérét biztosítja. Kisebb összegek kerültek allokálásra a Grassroots-programokhoz, illetve 2012/2013-tól már a női futballhoz és olyan futballhoz kapcsolódó kiegészítő szakágak utánpótlás-neveléséhez is, mint a futsal és a strandfoci.

Az utánpótlás-program megvalósult felhasználása 2011/2012-ben a tervezett 1,5 milliárd forinthez képest 1,3 milliárd forint volt, ami 87%-nak felel meg. Az elmaradás oka, hogy a program készítésekor a Szövetség olyan Bozsik-program elemekre is pályázott, amelyeket végül más forrásból, kisebb költséggel tudott megvalósítani. A 2012/2013-as program felhasználása jelenleg még csak a félidejénél tart.

Az összeg több mint 90%-a a tehetségek gondozását megcélzó Bozsik-program anyagi háttérét biztosítja.

ebben az időszakban elsősorban az egyesületek programjában eddig kevésbé érvényesülő északkeleti országrészt célozza.

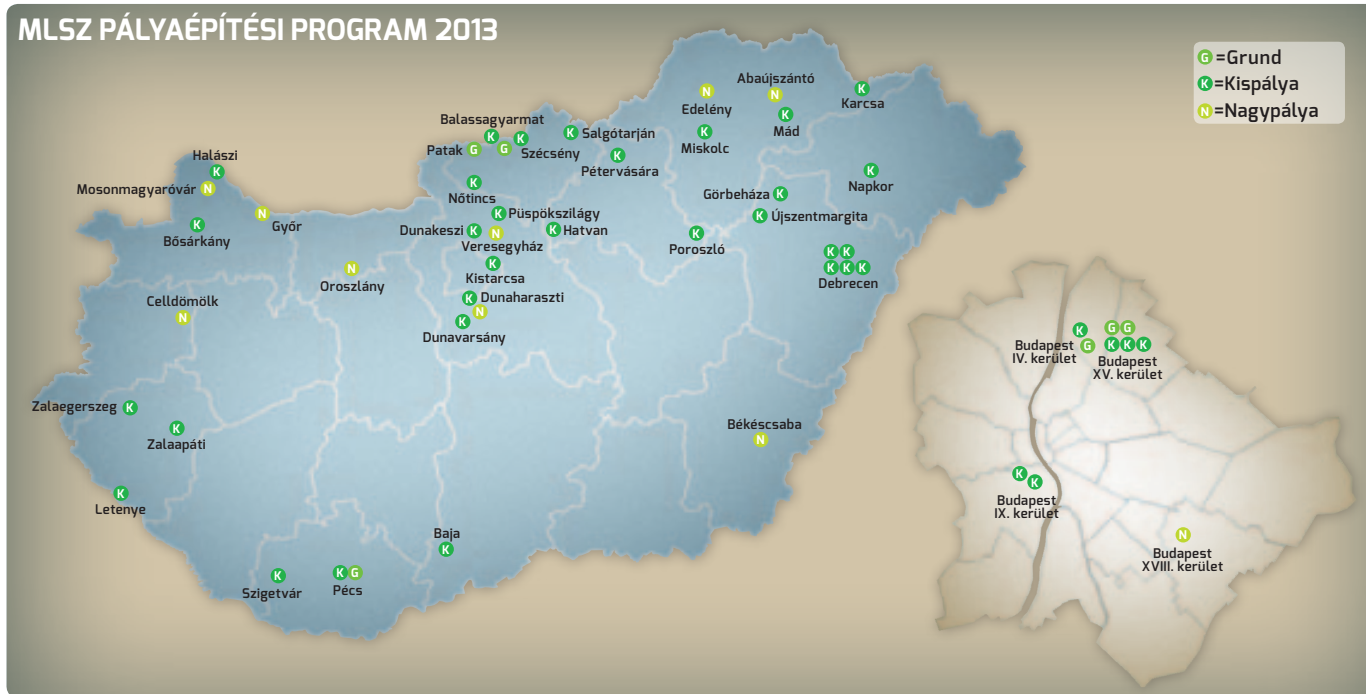
A leggyakoribb pályatípus továbbra is a kispálya lesz, amelyből 37 megépítése várható, ebből 31 Budapesten kívül. Grundpályából 6, nagypályából pedig 9 darab átadása várható a tavaszi félévben. A grundpályák fele-fele arányban készülnek vidéken, illetve a fővárosban,

míg nagypályákból mindösszesen 1 darab épül Budapesten. A pályák közül 20 darab fog iskolákban megépülni.

A pályák mindegyike, mérettől függetlenül, műfüves borítással készült és készül a jövőben is.

Az MLSZ saját programja keretében már megvalósult és 2013 első félévében megvalósítani tervezett pályaeépítések összes támogatási összege 3,1 milliárd forint. Figyelembe véve az erre az

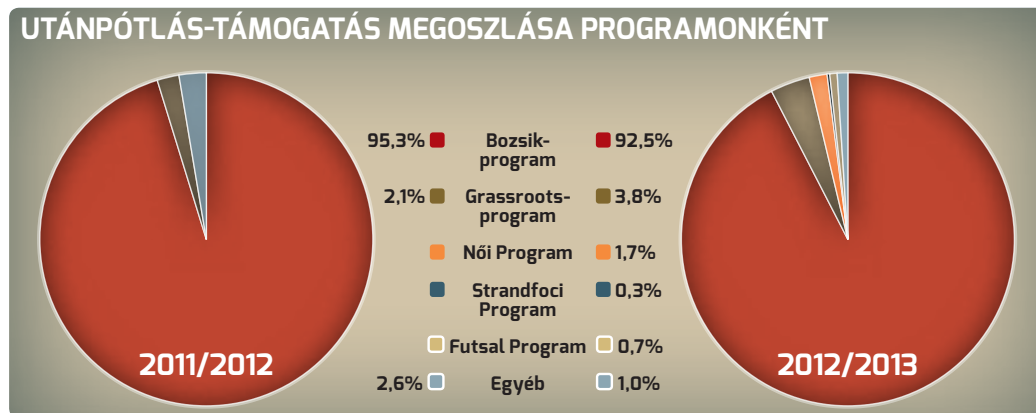

Versenyeztetés

A versenyeztetési költségekkel kapcsolatosan jóváhagyott támogatás 2011/2012-ben 2,1 milliárd forintot, 2012/2013-ban pedig 2,4 milliárd forintot tett ki. Ennek legjelentősebb eleme a játékvezetés színvonalának emeléséhez szükséges magasabb díjazásra és az emelkedő csapatszámából adódó nagyobb mérkőzésszámhoz kapcsolódó megnövekedett bírói igény költségeire nyújt fedezetet. Ugyancsak itt kerül elszámolásra az amatőr csapatok nevezési díjaival, átigazolási díjával és a versenyengedélyek kiadásával kapcsolatos MLSZ-támogatás.

A versenyeztetés esetében a jóváhagyott és a megvalósult támogatás között 2011/2012-ben nem volt jelentős eltérés.

A TAO-program első két évének statisztikái – sportszervezetek kiemelt projektjei

Debreceni Labdarúgó Akadémia

A sportszervezet 2010-ben alakult meg azzal a céllal, hogy az utóbbi évek legeredményesebb magyar felnőtt labdarúgó csapatának utánpótlásbázisa legyen és az elitakadémiákhoz hasonló képzést nyújtson. A földrajzilag legközelebb található elitakadémia Budapesten működött, a keleti ország-részben egyáltalán nem volt ilyen képző központ.

A Debreceni Egyetem által rendelkezésre bocsátott telken 8 füves és 1 műfüves nagypálya, valamint számos műfüves kispálya épül a legmodernebb töltetlen műfű-technológiával. A fejlesztési tervhez öltöző és klubház építése is kapcsolódik.

A Debrecen utánpótláskorú játékosainak száma 200 fő felett van, 11 csapattal vesznek részt a legmagasabb osztályú korosztályos bajnokságokban. A játékosokkal Herczeg András irányítása alatt 13 licenccel rendelkező edző foglalkozik. A TAO-támogatás a magasan kvalifikált edzői csapat felállításán kívül a fiatalok étkeztetését és szállásköltségeit is biztosítja annak érdekében, hogy a DVSC saját tehetségei kinevelésének segítségével újra a Bajnokok Ligájának csoportkörében szerepeljen.

Felcsúti Utánpótlás Központ

A Felcsúton működő Puskás Ferenc Akadémia az ország egyik legdinamikusabban fejlődő utánpótlás-nevelési központja. A beruházások között szerepelnek előfüves és műfüves futballpályák villanyvilágítással, valamint a pályákhoz kapcsolódó öltözők és kiszolgálóhelyiségek. A fejlesztési tervnek ugyancsak része egy, a nemzetközi előírásoknak teljes mértékben megfelelő 3000 fős stadion megépítése, amely egy Magyarország által megrendezett európai vagy világverseny esetében a mérkőzések helyszínéül is szolgálhat.

A projekthez kapcsolódik egy székesfehérvári fedett műfüves edzőközpont, valamint szabadtéri műfüves pályák kialakítása, amelyek elsősorban a téli felkészüléshez szükségesek. Ugyancsak a fejlesztési terv részét képezi egy felcsúti szakközépiskola megépítése és működtetése, amely az akadémián nevelkedő utánpótláskorú diákok képzésére ad lehetőséget.

Kiemelt központként a TAO-programon keresztül a felcsúti utánpótlás-nevelés sportszakemberek foglalkoztatására, valamint a felkészítéssel összefüggő szállás- és étkezési költségekre is támogatásban részesült.

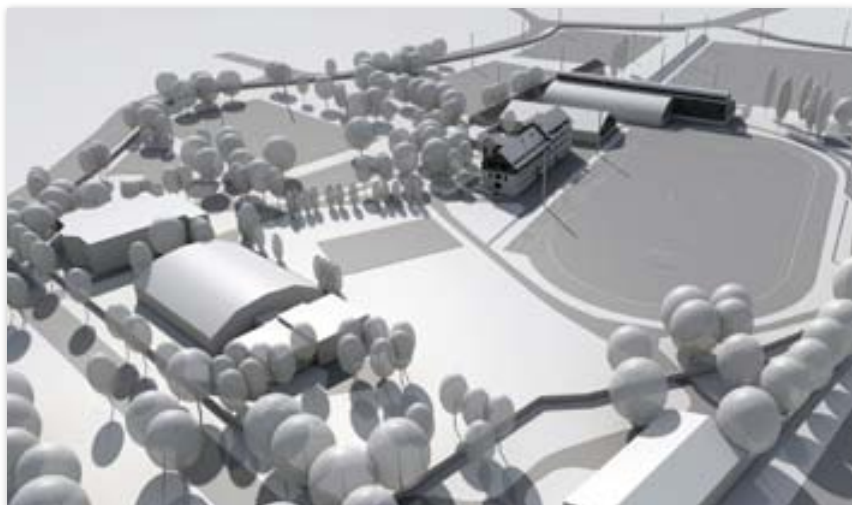

Debreceni Labdarúgó Akadémia – Klubház

Felcsúti szakközépiskola látványterve

A TAO-program első két évének statisztikái – sportszervezetek kiemelt projektjei

„Fradiváros” látványterve

Diósgyőr – Felújított gyepszőnyeg

Ferencvárosi Torna Club

A TAO támogatási program keretében az ország egyik legrégebbi, legsikeresebb és legnépszerűbb futballklubja a 2012/2013-as támogatási időszakban lehetőséget kapott a Népligetben található ún. „Fradiváros” felépítésére, amely mind a felnőtt-, mind pedig az utánpótláscsapatok felkészülésének ad majd otthont.

A fejlesztés keretében négy nagyméretű füves, illetve műfüves pálya épül fel világítással, egy új füves kispálya kerül megépítésre, pályakarbantartó gépeket szereznek be, valamint a játékosok az öltözőkben is a versenysporthoz méltó körülményeket találnak majd.

Az egyesület múltjához méltó utánpótlás-nevelési munka feltételeinek megteremtéséhez az FTC támogatáshoz jutott a fiatalokkal foglalkozó edzői stáb juttatásainak biztosítására, pályabérletre és sporteszköz beszerzésére is. A TAO finanszírozási program ugyancsak biztosítja a felnőttcsapat megfelelő orvosi, gyógyírói és szakmai háttérét.

Diósgyőr FC

Kelet-Magyarország egyik legnagyobb városának több mint 100 éves tradíciókkal rendelkező egyesülete, amely az utóbbi években a legnagyobb érdeklődés mellett játszott hazai mérkőzéseit. Stadionja, amelyet 1938-ban építettek, igen leromlott állapotban van.

A Diósgyőr 2012/2013-as arénafejlesztési projektje a stadion bővítését és a játékfelület felújítását foglalja magában. A megújult stadion 20 ezer néző befogadására lesz alkalmas, a centerpálya eltolásával modern, futópálya nélküli stadion épülhet. A stadion felújítása mellett a Diósgyőr sportszakemberei és edzői bérezését is részben a TAO-támogatáson keresztül biztosítaná.

Mivel jóváhagyott sportfejlesztési programjához a Diósgyőr 2013. áprilisig csak részben talált támogató vállalkozásokat, a stadion átépítése kiadványunk összeállításáig még nem kezdődött el.

Győri ETO FC

Nyugat-Magyarország gazdasági és kulturális központjában a Győri ETO működteti Magyarország egyik legfejlettebb labdarúgó-akadémiáját. A kiemelkedő utánpótlás-nevelési munka fenntartásához 2012/2013-ban a TAO-finanszírozás jelentős személyi jellegű ráfordítások fedezésén és infrastrukturális beruházások támogatásán keresztül nyújt segítséget.

A program keretében az egyesület kicserélni tervezi az ún. Kempingpálya talaját, világítást épít az edzéslehetőségek kibővítésére, felújítja az M1-es és M2-es méretű nagypályák gyepszőnyegét, és pályakarbantartó gépeket vásárol. Az akadémia tevékenységét ezenfelül 24 fő díjazásán, valamint sporteszközök, sportfelszerelések és gyógyszerek beszerzésén keresztül támogatja a program.

A felnőttcsapatot is érintő beruházások keretében felújításra kerül majd a centerpálya, bővítik a mobilellátókat, valamint a kiemelt vendégek megfelelő fogadása céljából korszerűsítik a VIP-helyiséget.

Újpesti Torna Egylet

Magyarország egyik legnagyobb tradíciókkal rendelkező és legsikeresebb csapatának jelenleg nincs elegendő műfüves pályája, ezért sportlétesítmény- és sportpályabérleti díj fizetésére kényszerül. Ennek a helyzetnek a javítására került jóváhagyásra a klub fejlesztési terve.

A program keretében az Újpest két nagyméretű műfüves pályát épít, amelyek közül az egyikhez villanyvilágítás is készül. Emellett egy kisméretű, világítással ellátott műfüves pálya is épül, valamint a pályákhoz egy öltözőépületet is felújítanak a Szilágyi úti sporttelepen.

Jelentős támogatáshoz jut a klub az akadémiai utánpótlás-nevelés korszerű feltételeinek megteremtéséhez is, amely a fiatalok fejlesztésével foglalkozó szakemberek költségeihez, sporteszközök, sportfelszerelés, gyógyszerek és diagnosztikai eszközök beszerzéséhez, illetve a pályák megépüléséig szükséges pályabérlet kifizetéséhez nyújt segítséget.

A jóváhagyott infrastruktúra-beruházással kapcsolatosan 2013 áprilisáig az egyesület csak részben talált még olyan gazdasági társaságokat, amelyek a programját támogatják.

Győri ETO FC – VIP-terem

„Fradiváros” látványterve

A TAO-program első két évének statisztikái – sportszervezetek kiemelt projektjei

Kecskeméti TE

A Bács-Kiskun megye székhelyén működő egyesület 2011 óta rendelkezik labdarúgó-akadémiával is. Jóváhagyott sportfejlesztési programja egy nagyméretű, műfüves, megvilágított játéktér és nagyméretű edzőterület kialakítását tartalmazza. Ugyancsak a program részét képezi, a már meglévő pályák világításának korszerűsítése energiahatékonyság céljából, továbbá a Széktói stadion területén elhelyezkedő két öltözőépület felújítása. A sportfejlesztési programnak része továbbá sporteszközök, sportfelszerelések és pályakarbantartó gépek beszerzése is.

Az akadémiai utánpótlás-nevelés modern körülményeinek megteremtésére az egyesület sport- és diagnosztikai eszközöket vásárol, közel 30 utánpótlás-szakember díjazásában kap segítséget, valamint pályabérleti díjat fizet a megfelelő edzéslehetőségek céljából. A program a felnőttcsapat szakembereinek juttatásait is támogatja.

A Kecskeméti TE jóváhagyott programja megvalósításához 2013. áprilisig csak részben talált még támogató gazdasági társaságokat.

A 2012/2013-as év fejlesztési tervei közül jelenleg van miniszteri jóváhagyás alatt, így a jóváhagyott összegben még nem szerepel, a következő két kiemelt projekt:

Szeged

Az ország harmadik legnagyobb városában a labdarúgás története 1898-ig nyúlik vissza. A csapat 2011 óta az NBII-ben szerepel. Sportszakmai tervének alapjait egy a város méretét és a magyar társadalomban betöltött szerepét tükröző eredményes élcsapat és utánpótlásközpont kialakítása képezi. Az ehhez szükséges infrastruktúra Szegeden jelenleg nem adott, a városnak nincs olyan stadionja, amely elérné a másodosztályú szintet.

A fejlesztési program jóváhagyása esetén, a Tisza-parton elhelyezkedő Etelka sori stadion modernizációja válna meg a futópálya nélkül, kifejezetten futball funkcióra. A rekonstrukció keretében egy az UEFA előírásainak is megfelelő, nemzetközi mérkőzések lebonyolítására is használható, 6 ezer néző befogadására alkalmas aréna-stadion jön majd létre. Az előírásoknak megfelelően fedett lelátók épülnek, a játéktér pedig fűtéssel, világítással, vízelvezető, valamint öntözőrendszerrel lesz ellátva. A program keretében a kiszolgáló épületek is megújulnak.

A szegedi stadion látványterve

A szigetszentmiklósi látványtervek

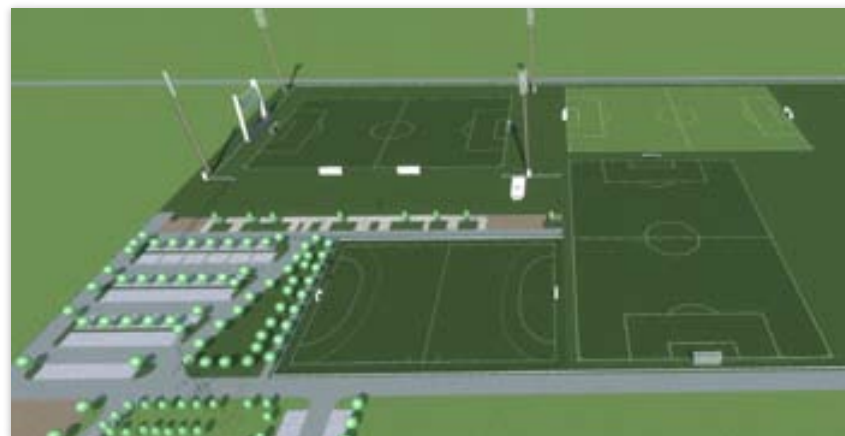
Látványtervek: Kajdócsi Építész Stúdió Kft.

Szigetszentmiklós

A Szigetszentmiklóson működő SzTK-Erima 2009 óta szerepel az NBII-ben. Az egyesület különös hangsúlyt fektet az utánpótlás-nevelésre, amely területén jelentős sikereket könyvelhet el. Az elmúlt években olyan ütemben növekedett az egyesület csapataiban futballozni vágyó gyermekek száma, hogy a csapatok kénytelenek edzéseiket egymással párhuzamosan, ugyanazon a pályán tartani, ami korlátozza a minőségi munkavégzés lehetőségeit. A jelenlegi infrastrukturális korlátokat jól mutatja, hogy bár az egyesület

nagypályáján a műfüves borítást a tavalyi év során cserélték ki, a túlzott terhelés miatt ez máris jelentősen elhasználódott. A további meglévő pályák esetében a borítás már régen túl van a gyártó által előírt garanciaidőn.

A fenti problémák, illetve a növekvő utánpótláskorú gyermekek száma miatt az SzTK-Erima műfüves és hagyományos borítású edzőpályák és két 3/4-es pálya építését tervezi. Az infrastruktúra megteremtése mellett az egyesület kapcsolódó karbantartató berendezések beszerzését irányozta elő.

A TAO-program jelentősége, eredmények

A TAO támogatási program jelentősége

A TAO támogatási program keretében a magyar futball felhasználására az MLSZ és az NSI a 2011/2012-es évre 22,9 milliárd forint, a második évre 2013 áprilisáig pedig 24,5 milliárd forint összegben állítottak ki támogatási igazolást. A megvalósulás tapasztalatait is figyelembe véve kijelenthető, hogy a TAO-program évi megközelítőleg 20-25 milliárd forint forrást jelent a magyar labdarúgás számára.

Ez az összeg a színvonalas munkához szükséges költségszint elérése mellett a sportág több évtizedes infrastrukturális lemaradását is orvosolni hivatott. Figyelembe véve, hogy a magyar labdarúgás 2010. évi teljes költségvetése megközelítőleg 15 milliárd forintra becsülhető, a TAO-program keretében rendelkezésre bocsátott összeg már joggal kelthet elvárásokat a hazai futball számára kitűzött célok megvalósításával kapcsolatosan.

Mindazonáltal, mint azt a későbbiekben bemutatjuk, azokban az országokban, ahol a labdarúgás igazán eredményesen működik, a TAO-támogatás által biztosítottnál – akár egy-egy klubnál is – nagyságrendileg nagyobb bevételek jelennek meg, elsősorban üzleti alapon. Az ilyen,

gazdaságilag is sikeres működés a magyar futball középtávon elvárt megerősödése esetén lehet majd reális elvárás.

A TAO-program eredményeinek bemutatása

A TAO támogatási program első két évének eredményeit a kitűzött stratégiai célok időarányos megvalósulásán keresztül mutatjuk be:

Tömegesítés

A TAO támogatási program első két évének leglátványosabb eredményeit a labdarúgás tömegesedésének területén érte el.

Jól mutatja ezt az egyes évekre az MLSZ által kiadott versenyengedélyek számának dinamikus növekedése, amely a TAO-program első két évében több mint 20 ezer fővel haladta meg a 2010/2011-es évi értéket. Hasonló tendenciát mutat az MLSZ területi bajnokságaiban szereplő csapatok számának alakulása, amely a 2010/2011-hez viszonyítva 1000 csapat feletti, megközelítőleg 20%-os növekedést mutat. A program első évében ez elsősorban a Bozsik-program újraszervezésének, a második évtől pedig e mellett az amatőrök MLSZ általi díjcsökkentésének hatása.

A tömegbázis kiterjesztésének törekvése még markánsabban látszik a női

futball, illetve az olyan kiegészítő szakágak területén, mint a futsal.

Az igazolt női játékosok száma a 2010/2011-es és 2011/2012-es szezonban tapasztalt 2200 főről 2012/2013-ra megduplázódott, nem utolsósorban annak köszönhetően, hogy a korábbi évek „utcák-terek bajnokságait” az MLSZ alá tartozó bajnokságok váltották ki,

A TAO-program jelentősége, eredmények

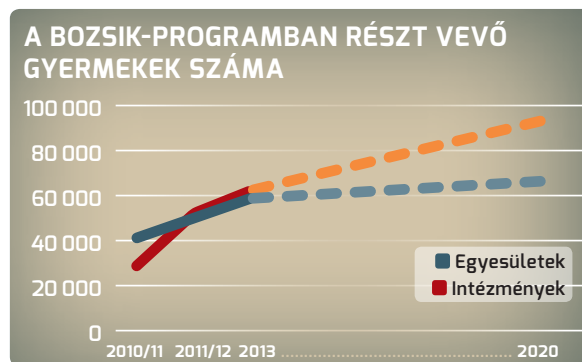
köszönhetően részben a nevezési díj támogatásnak. A 2020-ra kitűzött cél, hogy Magyarországon 10 ezer regisztrált női labdarúgó legyen az első két év tapasztalatai alapján elérhetőnek tűnik.

A férfifutsal területén kiadott versenyengedélyek száma az elmúlt két év alatt megháromszorozódott.

A szabadidőfutball tömegesedésének és szervezettségének előremozdítását célozza az UEFA Grassroots-programja. Az UEFA által kidolgozott minősítési rendszer csillagok számával jelzi az egyes országokban a Grassroots-terület fejlettségi szintjét. A maximálisan elérhető csillagok száma az UEFA Grassroots-rendszerében 7. Magyarország 2009-es csatlakozása óta 1 csillaggal rendelkezik, a második csillag megszerzésére, amely az UEFA által meghatározott szociális és fogyatékkal élők programjának biztosítása után jár, az MLSZ a közelmúltban nyújtott be pályázatot. A Szövetség célja, hogy három éven belül 4 csillagos minősítést szerezzen.

Infrastruktúra

A program eredményeként számos helyen minőségileg javultak a labdarúgás infrastrukturális feltételei. A támogatások segítségével a program első két évében az MLSZ és az egyesületek által

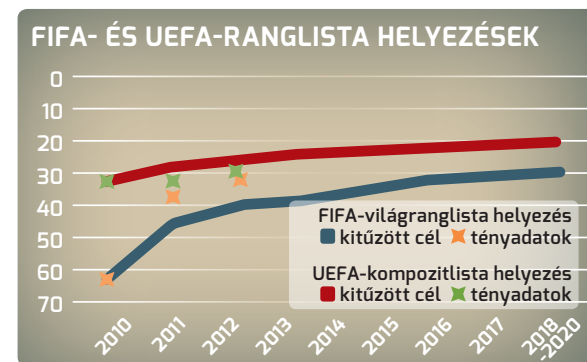

közül közel 300 kis és nagy futballpálya épült meg, ezen tömegével épültek és újultak meg pályák és öltözők is.

A Szövetség előzetesen kitűzött célja szerint 10 év alatt 800-1000 pálya építését tervezi, amely az első időszak eredményei alapján reálisnak látszik. Ezenfelül az MLSZ sporttelep-felújítási programjának keretében a következő évtől megközelítőleg 600 alsóbb osztályú egyesület sportlétesítményei kerülnek modernizálásra.

Utánpótlás-nevelés

Hasonló kezdeti sikerek figyelhetők meg az utánpótlás-nevelés vonatkozásában is. A TAO-program 800-nál is több egyesület utánpótlás-nevelési munkáját támogatta mind ez ideig, biztosítva ezzel a megfelelő sportszereket, sportruházatot,

pályahasználatot, versenyztetést és az edzők méltányosabb díjazását.

A TAO-program nyújtja az újraindult Bocsik-program pénzügyi bázisát is. A Bocsik-program keretében sportoló gyermekek számában jelentős előrelépés következett be a program újraindítását követően.

Az egyesületi panelben részt vevő egyesületek száma a 2010-es 892-ről 2012-re 998-ra emelkedett, míg ugyanebben az időszakban a panelben részt vevő regisztrált gyermekek száma a 2010-es idénybeli 39 ezerről főként másfélszeresére, 57 ezer főre nőtt. Az MLSZ célja a további bővülés elősegítése, így 2020-ra szeretnénk elérni, hogy körülbelül 1100 egyesületben összesen mintegy 65 ezer gyermek focizhasson.

A Bocsik-program intézményi paneljében 2010-ben részt vevő intézmények

száma 675 volt, összesen 28 ezer gyermekkel. 2012-re ezen a területen is előrelépés történt, hiszen a programban részt vevő intézmények száma 1600-ra, míg a regisztrált gyermekek száma 60 ezer főre nőtt. Cél, hogy 2020-ig az intézményi panelban szereplő intézmények száma elérje a 2500-at körülbelül 90 ezer regisztrált gyermekkel.

A labdarúgás tömegbázisának növelése érdekében a Szövetség a Bocsik-program intézményi paneljének folytatásaképpen 2012 őszén elindította a Coca-Cola kupát, mely a középiskolások bevonását célozza meg. Ennek keretében a középiskolai tanulmányokat folytató fiúk és lányok számára szervezett keretek között biztosítjuk az egész tanéven átívelő labdarúgótornákon való részvételt. A Coca-Cola kupában az induló 2012-es évben összesen 332 intézmény és 5400 fő vett részt. Az MLSZ célja, hogy 2020-ra a részt vevő intézmények számát 1000-re növelje körülbelül 12 ezer játékos bevonásával.

Sikeresség és népszerűség

Kevésbé szoros az összefüggés rövid távon a TAO-programból származó források felhasználása és a magyar csapatok sikeressége között. Az eredményesség javulása a szisztematikus és hatékony

munka eredménye kell, hogy legyen közép- és hosszú távon.

Mindazonáltal, időarányosan, az MLSZ stratégiája a válogatott számára 2012-re a FIFA világranglista 38. helyének elérését tűzte ki célul, amelyet a sikeres 2012. végi világbajnoki selejtezők eredményeképpen a 32. hely megszerzésével a csapat teljesített. Magyarország számára az UEFA kompozit listáján kitűzött cél 2012-re a 26. hely volt, amelynél 3 hellyel hátrébb sorolva zártuk az évet.

A sikerességhez hasonlóan, a nézőszám emelkedése is csak fokozatosan, az infrastrukturális helyzet javulásával, a labdarúgás közéletbeli szerepének megszilárdulásával és csapataink sikerességének fokozódásával várható.

Az NBI átlagos nézőszáma a 2010. évi átlagosan 2900 főről 2012-re 3600 főre emelkedett, s ezzel megközelítőleg megfelel a stratégiában tervezett alakulásnak.

A válogatott hazai meccseinek nézőszáma, a csapat világ- vagy Európa-bajnoki selejtezőkben való szereplésének sikerességétől függően átlagosan 10-20 ezer fő között változott. A nézőszámmal kapcsolatosan kitűzött középtávú cél, hogy a válogatott hazai mérkőzéseit stabilan átlagosan 25 ezer néző látogassa.

Gödöllőn tudják: a jövő a fiataloké

Gödöllőről nem lehet azt állítani, hogy a hazai labdarúgás egyik fellegvára lenne, viszont túlzás nélkül kijelenthető: a város a hazai utánpótlás egyik fontos bázisa.

Miközben a Gödöllői SK felnőtt-gárdája a „megye egyben” vitézkedik, az utánpótláscsapatok ontják a tehetségeket, az utóbbi években olyan játékosokat adtak a hazai labdarúgásnak, mint a győri Varga Roland, az újpesti Simon Krisztián, a külföldön focizó Lovrencsics Gergő és Nagy Dániel, de a sor hosszan folytatható lenne...

A klub hagyományosan magasabb osztályokba nevel játékosokat, az elmúlt évben hét labdarúgó került feljebb, a Honvéd, a Vasas vagy az Újpest is igazolt Gödöllőről. A Gödöllői SK az U5-östől az U19-ig minden korosztályban rendelkezik utánpótláscsappal, az utóbbi években másfélszeresére emelkedett a klub kötelékébe tartozó fiatalok száma, mintegy háromszázan fociznak az egyesületben. A befolyt TAO-pénzekből drasztikusan javultak a nevelőmunka körülményei.

- A TAO-támogatás nagy részét működési feltételek javítására fordítottuk, egységes szerelést, sportszereket tudtunk vásárolni a gyerekeknek, és immár tizenhárom utánpótlásedző dolgozhat a klubnál. Edzőtáborokat szervezünk, tavaly három korosztály Barcelonában, kettő pedig Erdélyben vett részt nemzetközi tornán, ilyenmiről azelőtt álmodni sem lehetett. A szülők régebben komoly áldozatokat hoztak azért, hogy a fiatalok tűrhető körülmények között futballozhassanak, a TAO-pályázatok után rengeteg

terhet levettünk a vállukról. Ma már nem kell azért elveszniük fiatal tehetségeknél, mert a szülők anyagi lehetőségei nem teszik lehetővé számukra a klubszinten való focizást - mondta Rózsavölgyi Sándor, a klub alelnöke.

A Gödöllői SK sporttelepén egyelőre szűkösen férnek el a korosztályos csapatok, a két pálya maximális kihasználtság mellett is nehezen szolgálja ki a háromszáz futballistát. Júniusra - szintén TAO-pénzből - megépül az új, nagyméretű műfüves játéktér, ami jelentős javulást hozhat ezen a téren is.

Nemzetközi kitekintés

Közpénzek a futballban

A labdarúgás világszerte az egyik legnépszerűbb sportág, amely a nagy közérdeklődés és a társadalomra gyakorolt pozitív hatásai miatt a legtöbb országban a közpénzekből is részesül. Mivel a sport állami támogatása a legváltozatosabb formákban jelenik meg – lehet például közvetlen költségvetési támogatás, adókedvezmény, önkormányzati támogatás vagy kedvezményes pályahasználat – az állami források teljes összegéről megbízható statisztika általában nem áll rendelkezésre. Különösen igaz ez a közép- és kelet-európai térség országaira, ugyanakkor támogatási minták és nagyságrendi összegek azért megfigyelhetők.

Adókedvezményen keresztül támogatás

A magyarországi TAO-támogatáshoz hasonló adókedvezménnyel fejleszti a sportot, és ezen belül a labdarúgást is, a lett állam, ahol egy 2001-es törvény értelmében a sportszervezeteknek adott támogatás 85%-át a vállalkozások adójukból levonhatják. A támogatáson keresztül elért adó-megtakarítás nem haladhatja meg a fizetendő adó 20%-át. Mivel azonban a támogatási összegek kizárólag nonprofit célokra használhatók fel, ez a forrás elsősorban az utánpótlás-, amatőr- és női futball fejlesztéséhez nyújt segítséget. Hasonló célokra érhető el adókedvezmény Bulgáriában is, ahol a nem professzionális sport céljára adott támogatások a gazdasági társaságok nyereségének maximum 10%-ig az adóalapból

levonhatók. Törökországban a labdarúgó-egyesületek és a szövetség a nyereségadó fizetése alól mentesülnek, ezzel kívánja a kormányzat a labdarúgásba történő befektetést vonzóvá tenni, valamint a klubok működését támogatni.

Bár a magyarországi modell a sportszervezetek támogatására nem tekinthető példa nélkülinek, abban mégis egyedülálló, hogy a támogatott célok körébe a professzionális sport által is használt létesítmények modernizálása és építése szintén bekerült. Kijelenthető, hogy a TAO támogatási rendszer hazai bevezetése számos szomszédos ország figyelmét felkeltette; a magyarhoz hasonló rendszer bevezetésének lehetőségét Szlovákiában és Romániában is mind többen szorgalmazzák.

A TAO támogatási összeg nagyságrendjének elhelyezése

A TAO-program által a magyar futball fejlesztésére érkező összeg évi 20-25 milliárd forintot tesz ki, amely a hazai labdarúgásban jelen levő korábbi forrásokon túl a közép- és kelet-európai régió országainak közvetlen állami támogatásaihoz viszonyítva is jelentős. Figyelemre méltó ugyanakkor, hogy Törökországban például, ahol a labdarúgás az elmúlt két évtized során dinamikus fejlődésen ment keresztül, az állam a magyarországi TAO-összeg majdnem háromszorosát költi olyan sportlétesítmények fejlesztésére, amelyeket majd labdarúgóklubok is használni fognak.

Nagyszabású stadionfejlesztési programba kezd Szlovákia is, ahol a következő évtized során

20 stadiont újítanak fel, míg Kassán új, modern stadiont építenek. Romániában pedig, ahol az államot törvény kötelezi arra, hogy szerencsejáték-bevételek 60%-át sportlétesítmények fejlesztésére költse –, csak a leglátványosabb eredményeket számba véve – 2011-ben elkészült az 55 ezer néző befogadására alkalmas, UEFA 4-es kategóriába tartozó nemzeti stadion, míg Ploiestiben és Kolozsváron is rendkívül impozáns, Bajnokok Ligája csoportmeccsek megrendezésére is alkalmas stadion épült, összesen mintegy 70 milliárd forintból.

Azokkal a nyugat-európai országokkal összehasonlítva, ahol a labdarúgás a legsikeresebben működik, a TAO-program által a teljes magyar futball felzárkóztatására juttatott összeg még egy-egy klub bevételeéhez képest is eltörpül. Példaként említve a Real Madrid éves bevétele megközelítőleg 140 milliárd forint, a Manchester Unitedé 110 milliárd forint, de még a Schalke 04 bevétele is 61 milliárd forint, azaz az éves TAO-támogatás két és félszerese. Legalább ilyen tanulságos adat, hogy a világ egyik legősibb és legfejlettebb futballkultúrájával rendelkező Angliában egy átlagos csapat éves bevétele még a másodosztályban is 6 milliárd forint körül alakul, azaz az éves TAO támogatási összeg négy csapat bevételeinek felel meg.

A közép- és kelet-európai régiót alapul véve, a Red Bull Salzburg éves bevétele körülbelül fele, a Dinamo Zagreb és a Rapid Wien bevétele negyede, a Steaua Bukarest bevétele pedig tizede a teljes magyarországi TAO támogatási összegnek.

**A támogatási rendszer
első két évének tapasztalatai**

Sikeres program

A TAO finanszírozási konstrukció első két évének tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a program népszerűvé vált mind a támogatandó sportszervezetek, mind pedig a támogatás nyújtására jogosult adózók körében. A program eredményeként jelentős előrelépés tapasztalható a stratégiai célok közül a tömegesítés, utánpótlás-nevelés és az amatőr-díjcsökkentés, továbbá az infrastrukturális feltételek megteremtésének, javításának területén is. Az ország valamennyi régiójából számos gazdasági társaság élt a kedvezményes sporttámogatás lehetőségével mind 2011-ben, mind pedig 2012-ben.

Nagyvárosi koncentráció, lemaradó országrészek

Amint az a korábbiakban bemutatásra is került, a program első két évében a támogatást elnyerő sportszervezetek lefedték az egész ország területét, településtípus szerint azonban jelentős koncentráció volt megfigyelhető a nagyobb városok előnyére.

Ugyancsak tapasztalható volt, hogy míg a TAO-támogatásból befolyó összegek az ország nagyobb részén jelentős sportfejlesztési projektekre adtak lehetőséget, délnyugat-magyarországi

megyékben, valamint Nógrád megyében a program jóval kisebb mértékben tudott forrást juttatni a sportszervezeteknek. Bár a TAO-sporttámogatások lehívásán keresztül egyes gazdaságilag elmaradottabb keleti régiók jelentős forrásokhoz jutottak, megfigyelhető, hogy a TAO-támogatás lehívásában kevésbé sikeres megyék is az ország fejletlenebb területein találhatóak. Ennek egyik oka a program ismertségének hiánya, fontosabb azonban, hogy ezeken a településeken az egyesületek vagy sokkal nehezebben találtak támogató vállalkozásokat, vagy – még rosszabb esetben – a helyi önkormányzatok és a sportszervezetek közül sokan pályázatot sem tudtak benyújtani, mivel nem rendelkeztek az előfinanszírozáshoz, illetve az önrészhez szükséges tőkével, vagy nem voltak köztartozásmentesnek tekinthetők, s így nem teljesítették az előírt pályázati feltételeket.

Költségvetési hatás

A TAO támogatási program bevezetése az adóbevétel kiesésén keresztül terheli a központi költségvetést. A programnak ugyanakkor az elért társadalmi, egészségnevelési és sportszakmai eredményein túl költségvetési szempontból is

vannak olyan pozitív hatásai, amelyek részben ellentételezik ezt a terhet.

A TAO-program egyértelműen hozzájárul a labdarúgásban foglalkoztatottak javadalmazási rendszerének kifehéritéséhez, azáltal, hogy a rendszerben a személyi jellegű kifizetések kizárólag bérszámfejtéssel bérkifizetésként folyósíthatók. Ennek következtében a befizetett adókból, illetve járulékokból

A TAO támogatási forrásokhoz való hatékonyabb hozzáférés javítása az elmaradottabb országrészekben kiemelt célja a Magyar Labdarúgó Szövetségnek.

jelentősen nő a költségvetés bevétele. Mindemellett a sportszervezetek által a támogatásból megvásárolt sportfelszerelésekből, sporteszközökből, illetve tárgyeszköz-beruházásokból származó áfabefizetések is növelik a költségvetés bevételeit.

Közvetett hatásként az építési beruházások a válság által nagymértékben sújtott építőipar számára biztosítanak

A támogatási rendszer első két évének tapasztalatai

megrendeléseket, illetve munkalehetőséget. A pozitív költségvetési hatások a számítások alapján évi 5-8 milliárd forintra becsülhetők.

Kiszorítási hatás

A TAO-rendszer bevezetésével megfigyelhető az a jelenség is, hogy egyes gazdasági társaságok a TAO-támogatással egyidejűleg korábbi, a labdarúgással

46.

A sportág tömegesedése a labdarúgás újbóli térnyeréséhez és sikerességéhez fog vezetni, amely a piaci források bevonásán keresztül számos egyesület pénzügyi önállóságát is magával hozza majd.

kapcsolatos szponzorációjukat annak ellenére visszafogták, hogy a TAO-támogatásért ellenszolgáltatásként reklámmegjelenés nem kérhető.

Ez a kiszorítási hatás egyben azt is maga után vonja, hogy a fejlődő, de pénzügyileg egyébként is kiszolgáltatott sportszervezetek rövid távon a hagyományos értelemben vett szponzorok, esetleg önkormányzati támogatás

nélkül maradnak, ezáltal pedig még inkább szükségük lesz a TAO támogatási forrásokra. Várakozásaink szerint a sportág tömegesedése a labdarúgás újbóli térnyeréséhez és sikerességéhez fog vezetni, amely a piaci források bevonásán keresztül számos egyesület pénzügyi önállóságát is magával hozza majd. Ehhez azonban először az infrastrukturális lemaradás ledolgozására és a sportág megerősödésére van szükség, amelyhez elengedhetetlen a támogatási rendszer középtávú fennmaradása.

ÚJ PROGRAMOK, TERVEK, CÉLKITŰZÉSEK

Lemaradó országrészek támogatása

A kisebb települések hatékony bevonása a programba, valamint a TAO támogatási forrásokhoz való hatékonyabb hozzáférés javítása az elmaradottabb országrészekben kiemelt célja a Magyar Labdarúgó Szövetségnek.

A probléma megoldásának első lépéseként indította el az MLSZ a 2013/2014-es évtől sporttelep-felújítási programját, amely keretében egy előminősítést követően megyei vagy területi bajnokságban induló kiscsapatok kérhetik, hogy a labdarúgópálya és öltöző felújítási

programjukhoz szükséges támogató felkutatását az MLSZ végezze el helyettük. Az MLSZ ezzel a lépéssel elsősorban a gazdaságilag hátrányos helyzetű kistérségekben lévő, illetve gazdasági kapcsolatokkal nem rendelkező klubokat kívánja segíteni. A program meghatározott kvótáknak köszönhetően azt is elősegíti, hogy a fejlesztések az ország különböző régióiban a csapatok létszámát és fejlettségét is figyelembe véve, arányosabban valósuljanak meg.

Az MLSZ tervei között szerepel az önrész biztosításának elősegítése végett kedvezményes fizetési konstrukciók bevezetése is. Erre több elképzelés is formálódik. Egyrészt a hátrányos helyzetű területek számára kidolgozásra kerülne egy olyan pályázati konstrukció, melyben a 30%-os önrészből a sportszervezetnek csak 10%-ot kellene állniuk, míg a fennmaradó 20%-ot az MLSZ átvállalná. Egy másik elképzelés az önrészre vonatkozó részletfizetés bevezetése, valamint a Szövetség egy kedvezményes hitelkonstrukció megvalósításának lehetőségét vizsgálja a bankokkal.

MLSZ-koordináció arányának növelése

Az MLSZ a jogalkotóval történő folyamatos egyeztetés eredményeképpen arra

törekszik, hogy a TAO-program keretében megszerezhető támogatási források az eddigieknél nagyobb arányban – középtávon akár 50%-ban – kerüljenek szétosztásra az MLSZ központi koordinációja mellett. Egyfelől ez is elősegítené, hogy a támogatási forráshoz jutásban tapasztalt területi egyenlőtlenségek az egyes régiók gazdasági helyzetét és speciális igényeit is figyelembe véve enyhítésre kerülhessenek. Másfelől, az MLSZ által lebonyolított, nagy volumenű beszerzések esetében kedvezőbb tárgyalási pozíciót tudna elérni, amely további árelőnyt és hatékonyságbeli növekedést jelentene a megvalósításban is a jelenlegi, elaprózott rendszerhez képest.

Értékelési szempontok finomítása

Szintén fontos törekvés, hogy a támogatások az eddigi tapasztalatok ismeretében még célzottabb és hatékonyabb módon kerüljenek felhasználásra. Ennek érdekében a Szövetség a jóváhagyási elveket a program kezdetétől fogva folyamatosan finomította, a 2012/2013-as évtől kezdve például a tárgyeszközberuházásokat összehasonlító piaci adatok figyelembevételével bírálta el, az utánpótlás-támogatások megítélésénél pedig a korábbiakkal szemben ma

már nemcsak a sportszervezet bajnoki osztályát, besorolását, hanem a korosztályt és a képzés minőségét is figyelembe veszi. A TAO-források lehető legjobb felhasználása érdekében a jövőben a jóváhagyott pályázatok megvalósításával kapcsolatos határidők hosszabbítási lehetőségének limitálását, az ellenőrzés rendszerének korszerűvé tételét (pl. digitális edzésnaplók), nem teljesítés esetén pedig komoly szankciók bevezetését tervezzük.

Az MLSZ stratégiai céljainak elérése érdekében, a TAO fejlesztési program előrehaladásával párhuzamosan az MLSZ a csapatokat érintő legfontosabb szabályzatokat (pl. licenszszabályzat) folyamatosan szigorítja, illetve azt az alacsonyabb bajnoki osztályokra (NBIII, megyei I. osztály) is kiterjeszti.

Új pályaméret bevezetése

Az MLSZ pályaeépítési program keretében megpályázható pályaméretek közé 2012/2013-tól a 30×60 méteres, úgynevezett műfüves félpálya is bekerül. A műfüves félpálya (40×60 m) elsősorban utánpótlástornák (Bozsik-tornák) lebonyolítására alkalmas, az U11-es korosztály, mely tekintélyes arányt képvisel a versenyengedélyesek között, ilyen pályán játszik. Ezenkívül ki lehet alakítani

A támogatási rendszer első két évének tapasztalatai

rajta két darab 20×40-es méteres pályát, mely az utánpótlás-korosztályoknak megfelelő edzéslehetőséget biztosít.

A 2013/2014-es időszak MLSZ-program tervezete

A 2013/2014-es TAO támogatási igények benyújtásának határideje 2013. április 30. Bár az egyesületek támogatási igényeinek feldolgozása jelenleg még tart, az MLSZ saját programja alapján a következő évre vonatkozóan a főbb irányvonalak már leszűrhetők.

2013/2014-ben az MLSZ által megvalósítani tervezett programok támogatási értéke 11,5 milliárd forint, amely 51%-os növekedést mutat az előző évhez képest, s az MLSZ által koordinált források arányának jelentős növekedését vetíti előre.

A programban 2012/2013-ban is kiemelt szerepet töltt majd be az MLSZ pályaeépítési program, amely keretében az év során 120 pálya megépítése

várható, valamint folytatódik a telki futballcentrum bővítése. Megközelítőleg negyedével emelkedik az ugyancsak jelentős részt képviselő Bozsik-programmal és a versenyeztetéssel kapcsolatos támogatás.

Bár abszolút értékben alacsonyabb, a tömegesítési célokban megfogalmazottaknak megfelelően a korábbiakhoz képest háromszorosára nő a női labdarúgásra szánt támogatási összeg, amely népszerűségének érdekében a Szövetség kifejezetten pozitív diszkriminációt alkalmaz. Új elemként lép be a programba az edzőképzés, amely a minőségi szakemberek, s ezen keresztül a sportág jövőjének biztosításához szükséges.

Ugyan szigorúan véve nem tekinthető az MLSZ saját programjának, mégis a szövetséggel kapcsolatos az általa koordinált, korábban már bemutatott, sporttelep-felújítási program, amelyre a 2013/2014-es évre majdnem 700 darab igény érkezett.

